

LETO XXIII. Stev. 98

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK IVAN SINKOVEC UREJA UREDNIŠKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

LJUDSKA PRAVICA USTANOVLJENA 1. OKTOBRA 1944 - MED NARODNOOSVOBODILNO BOROBO JE IZHAJALA KOT DNEVNIK IN UREDNIK OD OSVOBODITVE DO 1. JULIA 1953 KOT DNEVNIK NATO PA KOT DNEVNIK - OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA V REDAKCIJSKI POVEZANOSTI S BOROBO

SE ENA SOVJETSKA POSLANICA ANGLEŠKI VLADI BULGANIN PONOVNO O SOVJETSKIH RAZOROŽITVENIH PREDLOGIH in o sovjetskem interesu za deklaracijo štirih velesil o mirnem poravnavanju sporov v zvezi z bližnjim vzhodom

Moskva, 24. apr. TASS poroča, da je sovjetski veleposlanik v Londonu Malik 20. aprila izročil predsedniku angleške vlade Macmillanu poslanico predsednika sovjetske vlade Bulganina. Poslanica se nanaša na stališče angleške vlade nasproti sovjetskemu predlogu, naj bi objavili skupno deklaracijo štirih velesil o načelih za poravnavo sporov na bližnjem vzhodu. Poslanica go-

vori tudi o vprašanju razorožitve in vojaških zvezah. Položaj v tistem delu sveta, ki je tako blizu sovjetskih meja, nujno posega v koristi in varnost ZSSR, je rečeno v poslanici. »Obrambo gospodarskih koristi Velike Britanije je treba zavarovati s pogajanjem ne pa s silo.« Kar zadeva plovbo po Sueskem prekopu, je Bulganin znova predlagal, naj bi štiri velesile ob-

sodile uporabo sile za poravnavo sporov na bližnjem vzhodu.

Bulganin se je izrekel proti perspektivam atomske vojne. »V naših časih imamo objektivne razloge, ki dopuščajo sporazum med državami, če že ne o razorožitvi v celoti, pa vsaj o nekaterih važnih straneh tega vprašanja.« Zato predlaga kot prve ukrepe na tem področju »takojšnjo prepoved uporabe atomskega in vodikovega orožja s pogojem, da takšen ukrep ne bo omejen z zamaotanimi organizacijskimi ukrepi in da bi ga lahko v skladu s sedanjim stanjem znanosti učinkovito kontrolirali.«

»Sovjetska vlada,« poudarja predsednik Bulganin, »stoji na stališču, da je treba to vprašanje izločiti iz problema razorožitve v celoti in ga obravnavati posebej.« Potem govori Bulganin o vojaških zvezah in poudarja, da bi bilo koristno za Veliko Britanijo, za ZSSR in za evropsko varnost sploh, če bi poskusili doseči sporazum o začasnih in prehodnih ukrepih. Sovjetska vlada bi bila zlasti pripravljena razpravljati o predlogih, ki jih je sprožil svoj čas v splošni obliki takratni predsednik angleške vlade Eden o vprašanju demilitariziranih con in področij z omejeno oborožitvijo v Evropi. Bulganin je tudi menil, da bi bilo treba znova proučiti nekatere sovjetske predloge o področjih v Evropi, kjer bi bila mogoča tudi natančnejša kontrola.

Znamenja popuščenja napetosti v odnosih med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo

London, 24. aprila (Tanjug). Edino pojasnilo predstavnik vlade o pismu, ki ga je poslal Bulganin Macmillanu, je bilo danes to, da ta dokument pazljivo proučujejo. Politični krogi in vodilni angleški časniki pa vidijo v tem »dramatičnem pozivu Sovjetske zveze na prijateljstvo z Veliko Britanijo« možnost, da bi se

stiki med obema deželama polagoma zboljšali. To je tudi želja ogromne večine angleške javnosti. Zato so londonski politični krogi sprejeli Bulganinovo pismo z olajšanjem.

V Londonu pričakujejo, da se bo Macmillan po posvetovanju z Washingtonom in Parizom znova ukvarjal z vabilom, naj obišče Moskvo. Pred dobrima dvema mesecema je odklonil predlog sovjetske vlade, naj bi letos v maju prišel tja. V poluradni krogih trdijo, da bo Macmillan zavrnil Bulganinov predlog o opustitvi poskusnih eksplozij jedrskih bomb. Stiki med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo so se nevarno poslabšali ob napadu na Egipt, zdaj pa vse kaže, da se led topi.

Pičlo posojilo

Pariz, 24. apr. (Tanjug). Danes je bilo v Franciji zaključeno vpiševanje tretjega notranjega posojila v zadnjem letu. Vladni finančni strokovnjaki izražajo zaskrbljenost zaradi slabega odziva gospodarstvenikov in prebivalstva. Po prvih podatkih so zbrali vsega skupaj okoli 85 milijard frankov. Finančni minister Ramadier je ob razpisu posojila zahteval najmanj 100 do 150 milijard za kritje državnega deficita. Pri drugem notranjem posojilu, ki ga je vlada razpisala lani jeseni v višini 150 milijard, je bilo vpisanih nad 330 milijard frankov. Splošne finančne in gospodarske razmere pa so se od tlej znatno poslabšale. Nadaljevanje vojaških operacij v Alžiru je obremenilo državni proračun, v obeh gospodarskih krogov pa oddaljilo perspektivo za hitro stabilizacijo razmer.

Prvi sestanek Mikošana in Raaba

Dunaj, 24. apr. (AFP). Prvi podpredsednik sovjetske vlade Anastas Mikošan, ki se od večeraj mudi na Dunaju, se je danes sestel z avstrijskim kanclerjem Raabom. Razgovoru med njima, ki je trajal dve uri in pol, so prisostvovali zunanji minister Figl, sovjetski veleposlanik na Dunaju Lapin in več strokovnjakov. Govorili so o gospodarskih in političnih vprašanjih, ki zanimajo obe deželi.

V PRIČAKOVANJU nadaljnje sprostitve embarga v trgovini s Kitajsko

London, 24. apr. (Tanjug). Gospodarski krogi v Londonu so pozdravili dolgo pričakovano pridrtež ZDA za olajšanje omejitev v trgovini s Kitajsko in z velikim zanimanjem pričakujejo objavo novega skritega seznama blaga, za katero bo embargo še nadalje veljal. Od tega pričakujejo, da bo omogočil znatno razširjenje britansko-kitajske trgovine. Seznam, katerega vsebina še ni znana, bi moral ukiniti razlike med trgovino s Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Po sedanjih seznamih

lahko zahodne dežele izvažajo mnogo več v Sovjetsko zvezo kakor na Kitajsko. Prepoved izvoza nekaterih blaga strateškega pomena na Kitajsko je bila uveljavljena z resolucijo Generalne skupščine OZN maja 1951, za časa korejske vojne.

Po proučitvi novega seznama v britanskem zunanjem ministrstvu, bodo seznam izročili poslovnovalni skupini za trgovino s Kitajsko v Parizu, v kateri so Japonska in dežele Atlantske zveze (izvzemši Islandijo).

Ta skupina nadzoruje celotno trgovino s Kitajsko. Sovjetsko zvezo in deželami Vzhodne Evrope.

Omejena trgovina s kitajsko ter močnejša konkurenca nekaterih evropskih držav na kitajskem tržišču sta močno razgibali britanske gospodarske kroge, ki stalno pritiskajo na vlado, tako da so o trgovini s Kitajsko govorili tudi na Bermudih. Tu menijo, da bi bila delna ukinitve embarga v trgovini s Kitajsko ena od maloštevilnih koncesij, ki so jih dale ZDA Britaniji na bermudski konferenci.

VREMENSKA NAPOVED za četrtek, 25. aprila

Pretežno jasno s prehodno povečano oblačnostjo v opoldanskem času. V Severni Sloveniji možnost manjših krajevnih ploh. Temperature zjutraj med 0 in 4, v Primorju 9, najvišje dnevne temperature do 22 stopinj Celzija. Zjutraj po kotlinah kratkotrajna megla.

Stanje vremena Nad Vzhodno, Severno in Srednjo Evropo se združuje področje visokega zračnega pritiska, ki zlasti v severnem delu slabi. Nad Srednjo Evropo se v višinah zadržuje nekoliko hladnejši vrak in povzroča prehodno oblačnost.

Naša resolucija o informacijskih sredstvih nerazvitih dežel

New York, 24. apr. (Tanjug). Socialni komite Ekonomsko-socialnega sveta OZN je snočil sprejel jugoslovansko resolucijo o sredstvih za informacije v nerazvitih deželah. Jugoslaviji so se pozneje kot predlagatelj resolucije pridružile tudi ZDA. Za resolucijo se je izreklo 16 dežel, Kanada in Velika Britanija pa sta se vzdržali, ker sta izrazili dvom v koristnost nadaljnega obravnavanja tega vprašanja.

Resolucija poziva članice OZN in njenih specializiranih agencij, ki doslej tega še niso storile, da predložijo generalnemu sekretarju podatke o stanju sredstev za informacije skupno s predlogi o odpravi razlik, ki v tem obstajajo med razvitimi in nerazvitimi deželami. Generalni sekretar OZN je dobil naročilo, naj popolno poroči o tem vprašanju predložil Ekonomsko-socialnemu svetu do leta 1959. Računajo, da bo jugoslovansko resolucijo sprejel tudi plenum Ekonomsko-socialnega sveta.

PRED PROSLAVO DRŽAVNEGA PRAZNIKA 1. MAJA

UKAZ

vrhovnega poveljnika oboroženih sil FLRJ maršala Tita za 25. april 1957

Za državni praznik 1. maja je izdal vrhovni poveljnik oboroženih sil maršal Jugoslavije Josip Broz Tito naslednji ukaz:

»V proslavo državnega praznika 1. maja odrejam:

1. na dan 1. maja bo v glavnem mestu Federativne ljudske republike Jugoslavije v Beogradu vojaška parada enot Jugoslovanske ljudske vojske.

Komandant parade bo generalmajor Sreta Savić.

2. na večer pred 1. majem opraviti častno streljanje v Beogradu iz 24 topov s 15 salvami, v glavnih mestih ljudskih republik pa iz 12 topov z 10 salvami.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Vrhovni poveljnik oboroženih sil maršal Jugoslavije Josip Broz Tito.«

Iz Göttingena v Bonn

Adenauerjeva vlada prisiljena postaviti vprašanje atomske oborožitve nemške vojske pred Zvezni zbor

(OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Bonn, 24. apr. Veliki odmev tako imenovane göttingenske deklaracije nemških znanstvenikov, naperjene proti načrtom o oborožitvi nemške vojske z atomskim orožjem, je nenavadno močno vplival na politično življenje v Zahodni Nemčiji. Navzlic prizadevanjem Adenauerjeve vlade,

da bi izjavo znanstvenikov obdržala na ravni docela humanitarnege apela, k čemur naj bi največ pripomogel nedavni sestanek med Adenauerjem in petorico atomskih fizikov, je vprašanje atomske oborožitve zahodnonemške vojske dobilo prvotrazredni politični pomen.

Kakor so danes potrdili na pristojnem mestu, bo Zvezni zbor na zahtevo socialnih demokratov 10. maja začel razpravo o atomski oborožitvi. S tem so pokopana pričakovanja vlade, da bo svoje načrte o atomski oborožitvi za nekaj časa lahko obdržala še izven dosega napadov opozicijskih strank.

Na današnjem sestanku z novinarji je predstavnik vlad skušal zmanjšati politični pomen göttingenske deklaracije s tem, da je objavil pismo, ki so ga notranjemu ministrstvu poslali trije atomski fiziki in v katerem ti kot člani komisije za civilno zaščito prebivalstva odstopajo od splošnega stališča atomskih znanstvenikov, da je namreč zaščita prebivalstva v atomski vojni iluzorna. Vendar tudi iz tega pisma ni moč nič določene videti, kako naj bi to zaščito organizirali. Vladni predstavnik pa je še posebej naglasil, da vlada pospešeno pripravila osnutek zakona o zaščiti civilnega prebivalstva.

Kolkor je zdaj moč napovedati, se bodo argumenti, s kate-

rimi bodo posamezne stranke nastopile v bližnji debati, v glavnem nanašali na to, ker so njihovi predstojniki že izjavili neposredno po sestanku Adenauerja z atomskimi strokovnjaki. Tako bo vladna Demokrščanska unija najbrž še nadalje vztrajala pri tem, da se Zahodna Nemčija ne more odreči oborožitvi s taktičnim orožjem in da ji preostane le to, da vzporedno s tem usmeri svoje napore na sklenitev splošnega mednarodnega sporazuma o kontroli razorožitve.

Kar se tiče socialnih demokratov in Svobodne demokratske stranke, menijo, da bodo zlasti opozorili na to, da je Adenauerjeva vlada jasno pokazala, da se ne misli odreči svojim načrtom o atomski oborožitvi nemške vojske. Po njihovem mnenju pa je danes edino pravilna tista politika, ki vodi k splošnemu zmanjšanju napetosti, k čemur bi lahko največ prispevala Zahodna Nemčija s tem, da bi sama opustila svoje načrte o atomski oborožitvi in tako dala zgled tudi drugim.

Pričakujejo, da bo obrambni minister Strauss v Zveznem zboru še pred debato razložil stališče o nekaterih osnovnih vprašanjih eventualne bodoče atomske vojne, nadalje o vskladičenju atomskega orožja na ozemlju Zahodne Nemčije in o načrtih za oborožitev vojske s taktičnim atomskim orožjem.

M. Bajec

GAMAL ABDEL NASER MOŠKOVSKI »PRAVDA«

Velike sile bi morale upoštevati duha in potencialno moč Bandunga

Moskva, 24. aprila (TASS). Današnja »Pravda« je objavila razgovor svojega dopisnika s predsednikom Egipta Naserjem ob drugi obletnici bandunske konference. Naser je v svojih izjavah poudaril, da je pomenila bandunska konferenca veliko spremembo v mednarodnih stikih med narodi. Sile v Bandungu, je rekel Naser, so se združile v trdno enotno fronto, ki z globokim upanjem usmerja narode v raznih krajih sveta v nove družbene ureditve. Za tiste, ki se niso udeležili bandunske konference, pomeni zgleden poskus odkritosrčnega in uspešnega sodelovanja na mednarodnem torišču.

Naser je posebej opozoril na soglasni sporazum udeležencev bandunske konference, da bodo uveljavili skupno politiko, in rekel, da so bile posledice tega sklepa zelo važne. Pojavila se je skupina dežel, vnetih za vzvišena načela, med katero sodijo osnovne človeške pravice, spoštovanje ustanovne listine OZN ter vera v pravico vseh narodov do neodvisnosti in samoodločbe. Na teh načelih sloni prepričanje, da je moč

mir doseči samo z medsebojnim razumevanjem in odkrito željo po miroljubni koeksistenci, ne pa po poti vojaških zvez, združevanja ali oporišč, ker vse to pomeni veliko nevarnost za mir.

Naser je rekel, da so sadovi bandunske konference neposredno povezani z dejstvom, da se je OZN lahko otresla vpliva velesil, odkar je postala azijsko-afriška skupina potencialna sila, katere načela in gledišča so uveljavili ZN.

V nadaljevanju svoje izjave je Naser poudaril, da je bandunski sestanek pripomogel na njem zastopanim deželam, da so natančno začetle svojo politiko in jasno osvetlile pota, ki so jih ubrale. Predvsem so ti narodi zdaj znova razumeli, da lahko ubirajo svoja pota, pa naj bodo še tako majhni, da lahko uveljavljajo svojo politiko in zavrnejo sleherni diktat. Ti narodi tudi vedo, da se lahko naslonijo na prijateljstvo, ki ne prikriva nobenih sebičnih načrtov in ciljev. Predsednik Naser je tudi rekel, da je bandunski konferenca pokazala velesilam pot k novim izkušnjam glede medsebojnega

razumevanja in da ni naključje, da je bil sestanek štirih v Zenevi tri mesece po Bandungu, ploden.

Gamal Abdel Naser

Na koncu je Naser izjavil, da bi morale velesile upoštevati, da odnos, lastni nekdanjim imperijem, niso v skladu z duhom časa in da morajo vsi poskusiti, da bi obnovili njihovo premoč, zadeti na močan in širok odpor.

POLOŽAJ V JORDANIJI

Aman, 24. apr. (AFP). — Po vsej Jordaniji se je danes začela splošna stavka, ki jo je organiziralo nekaj političnih strank. Hkrati so po vsej deželi nastale hude demonstracije.

Opozicijske politične stranke so postavile naslednje zahteve: 1. odstop sedanje Kaldijeve vlade in sestavo koalicijske vlade, 2. zavrnitev Eisenhowerjeve doktrine o ameriški politiki na bližnjem vzhodu, 3. odstavitev šefa kraljevega kabineta Talhunta in nekaterih drugih dvornih funkcionarjev, 4. izgon ameriškega veleposlanika in vojaškega atašee, 5. vrnitev oficirjev, ki so bili prisiljeni zapustiti deželo, 6. osvoboditev zaprtih oficirjev in 7. usmeritev Jordanije k federaciji s Sirijo in Egiptom. V razgovoru z ameriškimi no-

V zaključni fazi?

Varnostni svet naj bi le potrdil egiptsko-ameriške zaključke o ureditvi sneškega vprašanja

New York, 24. apr. (Tanjug). Sodeč po razpoloženju na sedežu OZN je reševanje sneškega vprašanja prišlo v zaključno fazo. Zadnje dejanje večmesečnih pogajanj, ki so jih vodili v Kairu,

bo na sestanku Varnostnega sveta, ki se bo na ameriško pobudo sestel v petek popoldne.

Ugoden razvoj reševanja sneškega vprašanja pripisujejo v prvi vrsti Egiptu, ki je, kakor izjavljajo, skrajno popustil, ne da bi bile pri tem prizadete njegove suverenostne pravice v upravljanju Sueskega prekopa. Veliko zaslugu pri reševanju tega vprašanja ima tudi generalni sekretar OZN Hammarskjöld, ki je kot posrednik mnogo prispeval k zblizanju gledišč Egipta in ZDA.

V deklaraciji, ki je bila danes zvečer objavljena v Kairu ponovil že prej objavljena načela o upravljanju prekopa na podlagi konvencije iz leta 1888. Egipt je tudi ponovil zahteve, da je treba takse za plovbo plačevati egiptski upravi, in izrazil pripravljenost na arbitražo.

Z zahtevo po sklicanju Varnostnega sveta ZDA ne nameravajo, kakor je včeraj izjavil zunanji minister Dulles, iz Suez ponovno narediti »problem« niti predložiti kako posebno akcijo. Tudi Francija in Britanija najbrž ne bosta preprečili akcije ZDA s kakimi nepričakovanimi zahtevami.

SEJA GOSPODARSKIH ODBOROV REPUBLIŠKEGA ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

SPREMEMBE družbenega plana LRS

Proračunska sredstva se ne zmanjšajo, občutno pa se zvišajo sredstva gospodarskih organizacij

Ljubljana, 24. aprila. — Danes dopoldne je bila v prostorih Ljudske skupščine LRS najprej skupna seja odbora za gospodarstvo Republiškega zbora proizvajalcev. Na dnevnem redu je bilo obravnavanje predloga odloka o spremembah in dopolnitvah družbenega plana LR Slovenije za leto 1957. V imenu Izvršnega sveta je predlog odloka obrazložil Tone Bole. Oba odbora sta nato ločeno razpravljala o odloku in ga sprejela brez sprememb.

Instrumenti spremenjenega družbenega plana vplivajo na republiški družbeni plan in na družbene plane ljudskih odborov tako, da povečujejo sredstva podjetij in ljudskih odborov na račun zmanjšanja sredstev federacije in spreminjajo vire sredstev za financiranje proračunov ljudskih odborov in republike. Federacija se odreče dobička gospodarskih organizacij v Sloveniji za 5 milijard 913 milijonov dinarjev. S tem se sredstva za proračune LRS in ljudskih odborov zvišajo za milijardo 195 milijonov dinarjev, sredstva za družbene investicijske sklade za 763 milijonov dinarjev, sredstva gospodarskih organizacij pa za 3 milijarde 954 milijonov dinarjev.

Na osnovi navedenega povečanja sredstev pa se zmanjša po zveznem družbenem planu delež LR Slovenije pri zveznem prometnem davku od 3 milijard 500 milijonov na 427 milijonov, to je za 3 milijarde 73 milijonov. Zmanjšanje deleža izvira iz povečanja sredstev za proračune LRS in ljudskih odborov (milijarda 195 milijonov dinarjev) in iz udeležbe proračuna na sredstvih skladov (milijarda 878 milijonov dinarjev). Za kritje zmanjšane udeležbe na prometnem davku je zvezni družbeni plan predvidel možnost uporabe do 20% sredstev skladov (razen stanovanjskega), s katerimi razpolagajo ljudske republike in ljudski odbori. S temi spremembami so zagotovljena ista proračunska sredstva, kot jih je predvidel prvotni družbeni plan LRS.

Predvideno povečanje sredstev gospodarskih organizacij v znesku 3 milijard 954 milijonov dinarjev je posledica spremembe instrumentov zveznega družbenega plana za leto 1957 ter planiranega dobička odnosno dohodka gospodarskih organizacij nasproti letu 1956. S temi ukrepi so podjetja stimulirana k povečanju proizvodnje in produktivnosti dela, kar bo povečalo dobiček odnosno dohodek preko planiranega obsega ter se bodo na tej podlagi sredstva podjetij odnosno komun lahko še nadalje povečala.

Viri sredstev za financiranje proračunov so spremenjeni, tako da se znatno povečujejo sredstva proračunov iz osebnih dohodkov. Nasproti prvotnemu planu, ki je dohodnino in sorazmerno majhen proračunski prispevek od osebnih dohodkov v celoti prepuščal ljudskim odborom, po spremenjenem planu prevideva republika udeležbo tudi na teh dohodkih. Kljub temu pa se pokaže pozitiven rezultat spremenjenega načina delitve dohodka gospodarskih organizacij v zmanjšanju dotacij okrajem od milijarde 55 milijonov po prvotnem planu na 483 milijonov dinarjev. V celotna proračunska sredstva spada tudi milijarda 878 milijonov dinarjev investicijskih skladov. Za potrebe republiškega proračuna odpade od tega zneska 640 milijonov dinarjev, kar znaša 16% republiškega investicijskega sklada. Sredstva republiškega gozdnega sklada in republiškega sklada za pospeševanje kmetijstva niso predvidena za kritje proračuna. Izvršni svet priporoča okrajem, naj bi jemali sredstva samo iz investicijskega in gozdnega sklada (do 20%) ne pa tudi iz kmetijskega sklada, sklada za kadre in gasilskega ter drugih manjših skladov. S predlagano razdelitvijo sredstev se zagotavljajo okrajem sredstva za proračune v istih zneskih kot po prvotnem družbenem planu. St

Z ZASEDANJA ODBOROV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Obravnavanje sedanjega TEMELJNEGA ZAKONA

o občinski dokladi in krajevnem samopriskevku

Beograd, 24. apr. (Tanjug). — V Zvezni ljudski skupščini je danes delala šest skupščinskih odborov. Seja odbora za gospodarstvo Zveznega sveta je začel dosedajni predsednik Petar Stambolić. Ker predsednik Zvezne ljudske skupščine po poslovniku ne more biti hkrati tudi član skupščinskega odbora, je Petar Stambolić predlagal za novega predsednika odbora za gospodarstvo podpredsednika Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine Vidvoja Smiljevsega. Odbor je njegov predlog soglasno sprejel.

Tudi oba odbora za gospodarstvo Zvezne ljudske skupščine sta danes obravnavala osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o občinski dokladi in krajevnem samopriskevku. Po tem zakonu bi kmetje odslej plačevali davek po osnovi davka na dohodek, ne pa po katastrskem dohodku, kakor doslej. Do teh sprememb je prišlo zato, ker družbeni plan in temeljni za-

pravila na dohodek iz dodatnega in honorarnega dela bi plačevali odslej doklado po osnovi, ki služi za odmero davka na dohodek od samostojnih poklicev in premoženja. Sprožen je bil tudi predlog, naj bi v sedanjem temeljnem zakonu o občinski dokladi in krajevnem samopriskevku vključili novo določbo, po kateri bi bila stopnja občinske doklade proporcionalna.

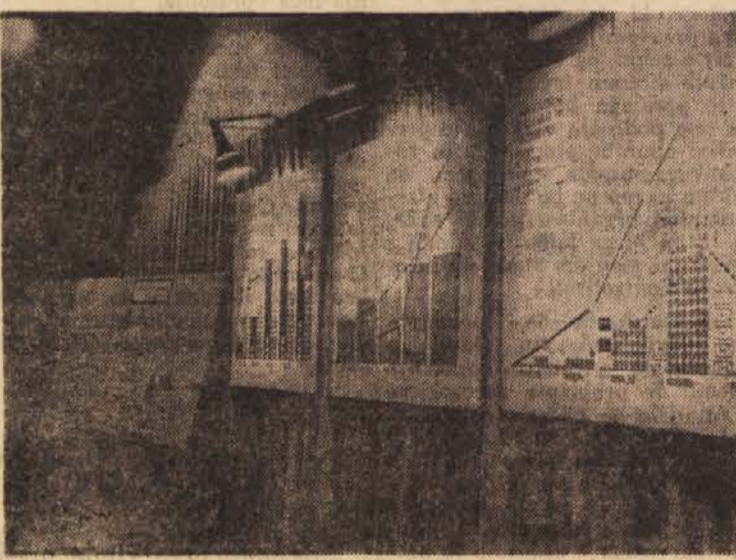
obveznosti, da ta denar vrne. Črna gora bo porabila ta denar predvsem za projektiranje objektov, ki jih gradi iz tujih kreditov in za katere je dogovorjeno, da se bo dolg odplačeval iz nove proizvodnje.

Ko je član ZIS Nikola Minčev utemeljeval osnutek tega odloka, je opozarjal na potrebo po dodelitvi te dotacije, ker je odpadla izgradnja kombinata aluminija, da ne bi bile investicije v tej republiki zato pod planirano ravnilo in da to ne bi neugodno vplivalo na zaposlenost in na standard prebivalstva. Zvezni izvršni svet predlaga, naj bi Črni gori dodelili to dotacijo.

Dnevni red današnjega zasedanja Skupščine

Zvezna ljudska skupščina se sestane danes ob 11. To njeno zasedanje bo posvečeno proučevanju problema razvoja kmetijstva in zadružništva. O tem bosta oba domača sprejela resolucijo. Na skupni seji obeh domov bo član ZIS Slavko Komar jutri ob 17. prebral ekspozice o stanju kmetijstva in zadružništva ter o perspektivi njunega razvoja.

Na dnevnem redu ločenih sej Zveznega odbora in Zbora proizvajalcev je med drugim osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o občinski dokladi in krajevnem samopriskevku, osnutek odloka o odobravitvi sredstev iz gospodarskih rezerv federacije za financiranje njenih naknadnih in izrednih potreb in osnutek odloka o dodelitvi dotacije družbenemu investicijskemu skladu Črne gore iz sredstev gospodarskih rezerv federacije.

V kinodvorani na Gospodarskem razstavišču je od večeraj odprta razstava dejavnosti Ljudske univerze v Ljubljani v okviru okrajnega festivala Svoboda in prosvetnih društev. Odprta bo do 26. aprila med 8. in 12. in med 15. in 19. uro.

kon o občinski dokladi v tem vprašanju nista bila vskladena. Nekateri ljudski odbori so uvedli lani dve vrsti doklade; prvo na davek na dohodek iz kmetijstva, drugo pa kot doklado na osnovu tega davka (katastrski dohodek). Tudi plačevalci davka na dohodek od samostojnih poklicev in premoženja, razen plačevalcev

Ta zakonski osnutek je bil predmet obravnavanja tudi na današnjih sejah zakonodajnih odborov. Zakonodajna odbora sta hkrati z odborom za gospodarstvo Zbora proizvajalcev sprejela osnutek tega zakona, odbor za gospodarstvo Zveznega sveta pa bo glasoval o tem osnutku jutri tik pred začetkom seje Zvezne ljudske skupščine.

Odbora za gospodarstvo sta danes proučila tudi osnutek odloka o odobravitvi sredstev iz gospodarskih rezerv federacije za financiranje naknadnih in izrednih potreb federacije v letu 1957. Ta predlog sta proučila oba odbora za proračun. Po tem odloku bi Zvezna ljudska skupščina pooblastila Zvezni izvršni svet, da lahko iz sredstev gospodarskih rezerv federacije, predvidenih v družbenem planom za leto 1957, odobrava sredstva za kritje naknadnih in izrednih potreb federacije v letošnjem letu, in sicer do zneska 5 milijard din.

Zvezni izvršni svet je obrazložil ta predlog z dejstvom, da je v proračunski rezervi ostalo na razpolago samo 62.810.000 din, da pa znašajo že zapadle zahteve za sredstva in proračunske rezerve nad 4 milijarde. Pri novih zahtevah gre za sredstva za potrebe jedrske energije, za izgradnjo in adaptacijo objektov, za nakup aparatov in instrumentov, za specializacijo kadra, za pomoč družbenim organizacijam, za letni dopust delavcev in uslužbenec ter za dela na trgu Marxa in Engelsa.

Razen tega sta odbora za gospodarstvo sprejela tudi osnutek odloka o dotacijah družbenemu investicijskemu skladu LR Črne gore v znesku ene milijarde brez

DNEVNIK

SEJA ZVEZNE KOMISIJE ZA REFORMO SOLSTVA bo 27. aprila v Beogradu. Na njej bodo obravnavali predloge o sistemu izobraževanja odraslih, o specialnem šolstvu, o izobraževanju učnih moči za specialne šole, o izobraževanju vzgojiteljev v predšolskih ustanovah ter o sistemu strokovne in pedagoške izpopolnitve učiteljev.

ZA LETNO SKUPŠČINO MEST, ki bo 16. in 18. maja v Zagrebu so pripravljali gradivo na včerajšnji seji predsedstva Stalne konference mest in mestnih občin. Glavne teme letne skupščine mest bodo urbanizacija in samofinansiranje komunalnega življenja mest, preskrba mest in industrijskih središč ter problemi stanovanjskih skupnosti. Te skupščine se bo udeležilo tudi večje število predstavnikov posameznih nacionalnih mest iz tujine.

KONFERENCA RIV, mednarodnega telesa za revizijo pravilnika o uporabi tovornih vlakov v mednarodnem železniškem prometu, se je začela včeraj v Splitu. Direktor zagrebške direkcije železnic Franjo Čuljak je pozdravil 63 delegatov, ki zastopajo 16 železniških direktij Evrope, članice Mednarodne železniške unije.

NOVO LADJEDELNIŠKO PODJETJE »Zadarska tankerska plovdba« je dobilo nov tanker, to je posebej zgrajena ladja za prevoz vseh vrst tekočih goriv. Zgradili so ga v ladjedelnici »3. maj« na Reki.

JUGOSLOVANSKI DAN je bil v torek na milanskem mednarodnem velesejmu. Prisostvovali so mu državni sekretar za blagovni promet dr. Marjan Brečelj, veleposlanik FLRJ v Rimu dr. Darko Černej in generalni konzul FLRJ v Milanu Petar Ivković.

VEČ ELEKTRIKE večja industrijska proizvodnja

V prvem četrtletju so slovenske elektrarne dale 515 milijonov kWh električne energije nasproti 314 milijonov lani

Ob pomanjkanju električne energije je lani Slovenija zaradi neustojarjene proizvodnje utrpela pri narodnem dohodku izpadek okrog 12 milijard dinarjev. Zlasti v začetku leta je močno zaostajala industrijska proizvodnja spriču obsežnih redukcij elektrike. Enake težave je imela zahodna Hrvaška, ki je s Slovenijo povezana v zahodni elektroenergetski sistem.

Letos se je položaj bistveno spremenil. Znatno povečan obseg industrijske proizvodnje v prvem četrtletju nam zgovorno priča o tem, kako je razvoj industrije odvisen od sposobnosti elektrogospodarstva oskrbovati podjetja s potrebno električno energijo. Čeprav so bile tudi letošnje pozitive potrebne omejitve v elektrokemiji in elektrometalurgiji, se je vendar fizični obseg industrijske proizvodnje ob znatno boljši preskrbi z elektriko povečal nasproti lanskemu letu za 21%. Proizvodnja električne energije je bila kar za 64% večja kakor lani v prvem četrtletju; narasla pa je od lanskih 315,9 na 515,3 milijona kWh. Levji delež tega povečanja je odpadel na termoelektro, saj se je proizvodnja termoelektro v Sloveniji več kakor podvojila. Narasla je v primeri z lanskim prvim polletjem za 110%, od 129,4 na 270,6 milijona kWh (v javnih termoelektrodnah Elektrogospodarske skupnosti je povečanje doseglo celo 143%).

To večjo proizvodnjo je omogočila zgraditev soštanjske termoelektrarne, ki je v prvem četrtletju podnevi in ponoči obratovala z vso zmogljivostjo 60.000

kilovatov, kakor tudi povečanje trboveljske termoelektrarne. Proizvodnja hidroenergije je bila tudi letos spriču nizkega vodostaja naših rek omejena, vendar so tudi hidroelektrarne navzlic temu dale za 33% več energije. Njihova proizvodnja je narasla od lanskih 184,5 na 244,7 milijona kWh. Seveda pa se je ob znatnem povečanju proizvodnje termoelektro poslalslavo razmerje med proizvedeno hidroenergijo in termoenergijo, ki je znašalo letos 48:52.

Koristi povečane zmogljivosti Elektro gospodarstva Slovenije je

Stikalo 110.000 V v HC Doblar

bila v enakem obsegu deležna zahodna Hrvaška, ki je letos v prvem četrtletju prejela iz Slovenije še enkrat toliko električne energije kakor lani. Slovensko elektrogospodarstvo je namreč letos v prvih treh mesecih oddalo zahodni Hrvaški 81,8 milijona kWh električne energije nasproti 40 milijonov lani v istem razdobju. Hkrati pa je zahodna Hrvaška prejela iz Bosne po novem velikem daljnovodu Jajce-Zagreb v februarju in marcu 25 milijonov kWh električne energije. S.

Kako bomo letos proslavili 1. maj

V SLOVENIJI V ZNAMENJU PRIPRAV NA DVA KONGRESA

Letošnja proslava 1. maja v Sloveniji bo bolj svečana kakor prejšnja leta, ker bo že v znamenju priprav na kongres delavskih svetov in kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Zvečer pred 1. majem bodo svečane akademije, 1. maja pa bodo delovni kolektivi organizirali izlete v kraje, znane iz narodnoosvobodilne vojne, v planine in na morje. V Ljubljani bo zvečer pred praznikom koncert na Trgu revolucije, 1. maja dopoldne pa svečana prireditev pred Narodnim domom.

Svet za šolstvo OLO je razpisal za šolsko mladino pet nagrad za najboljšo nalogo o pomenu 1. maja. V šolah bodo nekaj ur posvetili pomenu proslave 1. maja.

SODELOVANJE KNJIZEVNIKOV, NOVINARJEV IN IGRALCEV NA HRVATSKEM

SZDL Hrvatske priredi 1. maja veliko ljudsko praznovanje v Zagrebu, na Trgu republike pa bodo organizirali ognjemet. V tovarnah in ustanovah bodo 30. aprila kulturne in umetniške prireditve, na katerih bodo sodelovali književniki, novinarji in člani zagrebških gledališč. Po prireditvah bodo delavci seznanili svoje goste s proizvodnjo. Delavska umetniška in kulturna društva ter skupine bodo obiskale vasi, kjer bodo na programu razne prireditve.

Na dan proslave 1. maja bodo organizirali kolektivne izlete v Kumrovec, Sombor, na Sljeme, v Brežice, v Krapinske Toplice, Ozalj, Trakošan, na Reko, v Opatju ter druge primorske in planinske kraje. Kdor bo ostal v Zagrebu, si bo lahko ogledal več razstav ali pa prisostvoval koncertom na Zrinjevcu in Maksimiljevem gozdu. Dne 1. in 2. maja bo v Zagrebu tudi več športnih prireditev.

VELIK MITING V SARAJEVU

V Sarajevu bodo proslavili praznik dela z velikim mitingom, na katerem bodo govorili visoki republiški voditelji. Zvečer pred praznikom pojde po sarajevskih ulicah baklada mladine in enot JLA. Sledil bo ognjemet. Pred Umetniškim paviljonom nastopi-

jo sekcije kulturnih in umetniških društev in najboljši pevci na velikem koncertu. Balet in Opera sarajevskega Narodnega gledališča pripravljata za 1. maj prireditev pred gledališkim poslopjem. Na mnogih krajih v mestu bodo prirejeni koncerti. Predvidene so tudi brezplačne kinematografske predstave za otroke. Središče za prosvetni film bo na več krajih v mestu brezplačno prikazovalo filme. Delavska univerza v Sarajevu je pripravila poseben program, posvečen prazniku dela. Program obsega vrsto predavanj o 1. maju. Tudi športniki so pripravili za praznik dela obširen program.

V SKOPLJU BODO ODPRLI RAZSTAVO DEL LIKOVNIH UMETNIKOV

V glavnem mestu Makedonije bodo praznovali praznik dela z mnogimi akademijami, predavanji, prireditvami kulturnih in umetniških društev in proslavami osnovnih organizacij in kolektivov. V Umetniški galeriji bodo odprli pomladno razstavo del likovnih umetnikov Makedonije, ki jo bodo odslej vsako leto

ponovili. Drama in Opera sta pripravili več uprizoritev. Nastopil bo tudi ansambel narodnih pesmi in plesov »Tanec«. V mestu bo 1. maja več javnih prireditev. Zvečer pred praznikom pojde po mestu baklada, na praznik pa bo na Trgu maršala Tita velik miting, na katerem bodo govorili o pomenu 1. maja visoki partijski in državni voditelji. V okviru prvomajskih proslav pripravljajo tudi mnogo športnih tekem, 2. maja pa več izletov.

POSKUSNI MIMOHOĐ VOJKIH ENOT V BEOGRADU

Včeraj je bila v Beogradu na Banjici dnevna generalna izkušnja enot JLA, ki bodo sodelovale v prvomajskem sprevodu. Poskusni mimohod vojskih enot je gledal med drugimi tudi načelnik generalštaba JLA generalni polkovnik Ljubo Vučković. Navzoči so najugodnejše ocenili temeljito izvežbanost vojskih enot. Pred prvomajsko paradobodo imele enote JLA v mestu tudi nočne generalno skušnjo brzokone v nedeljo, 28. aprila zvečer.

PISMO IZ BEOGRADA

Socialni problemi Beograda

Beograd ima 670.000 prebivalcev. S povečanjem števila prebivalcev je naraslo tudi število socialnih problemov, značilnih za vsa velika mesta. Pereče je vprašanje priseljevanja v Beograd za delo nesposobnih in nezaposlenih ljudi ter celih družin. Gre za večinoma socialno nepreskrbljene ljudi s podeželja, ki upajo, da bodo v Beogradu našli službo. Mnogi prihajajo brez slehernih sredstev in se obračajo za pomoč na organe socialne zaštite. Le-teh je mnogo in samo manjšemu številu najbolj potrebnih nudijo pomoč, tako da jih spravijo pod streho, da jim plačajo prenočišče in potne stroške, da se vrnejo, od koder so prišli.

Samo lani je zaprosilo za pomoč nad 3800 takšnih ljudi, med njimi nekateri po večkrat. Socialno nepreskrbljenih je bilo 690. 600 pa jih je prišlo v Beograd, da bi uredili svoje osebne zadeve: invalidnine, pokojnine ali na poseben zdravniški pregled; takšnih, ki hodijo iz mesta v mesto

in iščejo »pomoči«, je bilo 400, žen in mater z otroki kakih 300 itd. Pregled po republikah kaže, da se je obrnilo na delavsko zavetišče samo 150 ljudi iz Beograda, ostali pa so bili iz drugih republik. To kaže, da je za razbremenitev beogradskega proračuna nujno potrebno, da bi bolj skrbeli za take ljudi in jim nudili večjo pomoč, republike ter okrajni in občinski ljudski odbori. Organi socialne zaštite v drugih krajih ne morejo vsakomur ustreti, saj večkrat nimajo za to potrebnega denarja. Tako narašča število ljudi, ki se zatekajo v Beograd, ker drugod ne dobe pomoči. Pomagati pa bi jim morali predvsem organi socialne zaštite tam, kjer stalno žive. Precej socialno nepreskrbljenih ostane v Beogradu, če ne dobe pomoči. Naposled zaidejo na Liriva pota ali pa začno berati.

Posebne težave ima Beograd z nezakonskimi materami, ki prihajajo v Beograd največkrat pred porodom. Po porodu se

znajdejo z otrokom večinoma na ulici, ker se nerade vračajo domov. Vprašanje njihove zaštite je tem težavnejše, ker nimajo najosnovnejših gnotnih sredstev ne za svoje ne za preživljanje nezakonskega otroka. Večinoma so tudi brez stanovanja. Cesto se dogaja, da se znajdejo takšne matere v brezizhodnem položaju, ker si same ne morejo pomagati, nihče pa zanje ne skrbi. Pereče je tudi vprašanje nezakonskih in nepreskrbljenih otrok. Mnogo je v Beogradu mater, ki so sicer zaposlene, pa ne vedo, kam bi spravile otroke, ko grejo v službo. Anketa je pokazala, da je v Beogradu samo 4 otrok preskrbljenih v ustanovah za bivanje čez dan. Približno tretjina otrok zaposlenih mater pa ostane doma brez slehernega nadzorstva. Druga anketa v beogradskih kolektivih, v katerih delajo večinoma ženske, je pokazala, da ostane od 450 otrok doma brez nadzorstva 176.

N. K.

Nauk iz Jordanije

Nišče ne more zanikati, da kriza v Jordaniji nima svojih notranjih korenin. Po svojem značaju in globini pa presega vse notranje družbeno-politične vzroke nastalega spora. Všeče se že tretji teden in je dobila mednarodni pomen. Komaj prišlo se razvnamo borba okoli Jordanije, pri čemer notranja nasprotja izkoristajo za spremembo zunanje politične smeri ter splošnega položaja v državi. To prizadevanja pa so se razvila ob odporu jordanskega ljudstva, ki je postopno pretrgalo vse spono odvisnosti od Velike Britanije in se izločilo za protiblokovsko politiko neodvisnosti in arabske solidarnosti v sodelovanju z Egiptom in Sirijo.

Drugega faza boja okoli Jordanije se razvija zdaj pred našimi očmi. Osnovni nagibi, ki jo je sprožili, je bilo vprašanje, ali bo država nadaljevala svojo dosedanje zunanje politiko, ki se je izoblikovala zlasti po oktobrskih volitvah v parlament, ali pa se vključila v sfero »Eisenhowerjeve doktrine«, ki je nastal s tem v zvezi, je še mnogo delikatnejši, kakor je bil tedaj, ko so hoteli Jordanijo vključiti v Bagdadsko zvezo. Sueska kriza še ni došla premagana, istočasno pa so stare težnje po neposrednem gospodstvu nad deželami na Bliznjem vzhodu, ki so na Suez uvrstili pretrpeli poraz, zamenjali za aspiracije za gospodarski in politični vpliv v novih oblikah.

Blokovski viharji, ki besne nad Bliznjim vzhodom, groze, kakor kaže primer Jordanije, da se žerjavica nesrečnih sporov razplamt v novo nesporo. Zaradi tega nemira, Primer Jordanije služi za resno opozorilo vsem velikim silam, da morajo svojo politiko nasproti Bliznjemu vzhodu opreti prvenstveno na spoštovanje suverenih pravic bližnjevzhodnih narodov. Najnovejša izmenjava not med Sovjetsko zvezo in zahodnimi silami o Bliznjem vzhodu je pokazala na primer, da si je treba še mnogo prizadevati, da bi objektivna pravila načela v stališčih vseh sil nasproti narodom na Bliznjem vzhodu. Medtem ko ZDA še nadalje vsiljujejo politiko Eisenhowerjeve doktrine, ki sloni na teoriji, da je na Bliznjem vzhodu, kljub neodvisnim državam, vacuum, imajo predlogi, ki jih je stavila Sovjetska zveza, ko kaže na posamezne načelo pravilne postavke, to senčno stran, da prvenstveno streme po sporazumu med veselimi o Bliznjem vzhodu, puščajo pa odprto vprašanje sodelovanja bližnjevzhodnih narodov, ki so dejansko prvi, če ne tudi edini poklicani, da odločajo o mednarodnem položaju svojih dežel in o svojih problemih.

Sedanja kriza v Jordaniji, ki se neposredno navezuje na še nepogajeno suško krizo, kaže, da je stabilnost na Bliznjem vzhodu mogoča samo, če bo na temelju demokratičnih načel OZD o suverenih pravicah vseh narodov uveljavljen dočela nov način obravnavanja problemov Bliznjega vzhoda.

PO VRNITVI MAKARIOSE S SEYCHELLSKIH OTOKOV

IN NASLEDNJA ETAPA?

Načrti o oporiščih za sodobno orožje na Cipru naj bispet zavlekli ureditev ciprskega vprašanja?

Tринаest mesecev je prebil ciprski etnarh Makarios v pregnanstvu na Seychellskih otokih. Konec marca je britanska vlada privolila v njegovo vrnitev. Dovolili so mu, da odpotuje, kamor hoče, samo ne na Cipr.

Osvoboditev Makariosa je bila sprejeta kot pomemben korak, da se sporazumno konča spor zaradi Cipra. »Izpustitev Makariosa« je izjavil pred dnevi grški ministrski predsednik Karamanlis, »je radosten dogodek in je lahko odločilna za ureditev ciprskega vprašanja. Upam, da je sklep britanske vlade znamenje njene želje, da bi dosegla mirno in pravilno ureditev.« Enako prepričanje glede nadaljnjih namenov Macmillanove vlade je navdajalo tudi vse tiste, ki v pogajanjih vidijo edino možnost, da se Cipr umiri.

Atene so privedle osvobodjenemu etnarhu vličen sprejem. Več sto tisoč ljudi je navdušeno pozdravilo Makariosa, ki jim je razložil, kako gleda na rešitev usode Cipra in Ciprcanov. »Karkršnikoli bi bili britanski argumenti,« je dejal, »ne morejo biti močnejši od zahtev po samoodločbi tudi v primeru, ko bi šlo za petroleje ali druge stvari.« Ciprski etnarh, ki se je do pregnanstva na Seychellske otoke pogajal z britanskimi oblastmi, je izrazil upanje, da bo Velika Britanija pokazala zdaj več razumevanja za ciprske zahteve.

Zelo topel sprejem Makariosa v Atenah je naletel na neugoden odmev v Turčiji. Predsednik turške vlade Menderes je v izjavi Anatolski agenciji dejal, da »odgovornost za besede in dejanja Makariosa delno pada tudi na pleča grške vlade... Makarios je terorist in obsojen, da to ostane. Po našem mnenju angleška vlada s tem, da je izpustila tega duhovnika, ni ravnala najbolje. To so dogodki, ki jih potrdili.« Na tako ostro reakcijo Ankare je predstavnik grške vlade dal precej umirjen odgovor. Menderes nima pravice, je rekel, »kritizirati našo vlado v zvezi z grškimi domačimi zadevami in tudi delati enostranske zaključke. Nezadovoljstvo turške vlade zaradi sprejema Makariosa v Atenah kakor tudi sploh zaradi njegove vrnitve iz pregnanstva razlagajo s propadlim poskusom generalnega sekretarja Atlantske zveze lorda Ismayja, da bi posredoval v ciprskem sporu.

Tudi nekateri londonski krogi so izrazili svoje nezadovoljstvo, vendar ne zaradi Makariosovega sprejema v Atenah, pač pa zaradi vabila, naj obišče New York. Takoj po prihodu v grško prestolnico je Makarios prejel poslanico guvernerja New Yorka Harrimana, ki je v njej izrazil upanje, da bo New York »kmalu lahko videl ciprskega etnarha, kakor temu bo priredil topel sprejem.« Desno krilo konservativcev v britanskem parlamentu je obdžilo guvernerja Harrimana, da je ravnal »neodgovorno, ko je Makariosa povabil na obisk. To vabilo so izkoristili tudi za »osvetljevanje« britansko-ameriških odnosov v zvezi s Ciprom. Nekaj konservativcev je zamerilo Macmillanu, češ da je »izpustitvijo Makariosa dejansko popustil nasproti Washingtonu. Poslanec Paul Williams je dejal: »Ciper še ni ameriška kolonija. Cimperj bodo ZDA prenehale s hudobijami na Sredozemlju, tem bolje bo. Ta afera vzbuja dvom, če je

bilo pametno Makariosa izpustiti iz pregnanstva, in pušča odprto izjavo predsednika vlade, da na Bermudih niso govorili o Cipru.« Williamsu se je pridružil tudi poslanec Patrick Matland, ki je izjavil: »Če hočejo Američani imeti na Bliznjem vzhodu sistem naftovodov, ki bodo zaščiteni s pogodbami, sklenjenimi z nami, potem jim mora biti jasno, da je potrebna baza, s katere bo mogoče ta sistem braniti.« Matlandovo izjavo sedaj dopolnjuje glasovi da je britanski obrambni minister Sandys odpotoval na Cipr z vladnimi načrti, po katerih bi spremenili otok v oporišče usmerjenih projektivov. Uradno Sandys pregleduje britanske enote na otoku, neuradno pa ni izključeno, da bo njegov prihod na Cipr presegel okvir običajnega »pregleda čet«. Kolikor je pristašev, naj se Cipr spremeni v bazo, toliko je tudi tistih, ki menijo, da je nedavna intervencija na

Suez dokazala, da Ciper zaradi pomanjkanja primernih pristanišč ni ustrezen za vojaško oporišče. Slednji opozarjajo pri tem na Malto, ki da je za kaj takega mnogo bolj primerna. Sandys bo šel tudi tja »pregledat čete.«

Momentni, ki smo jih navedli, kažejo, da po osvoboditvi Makariosa, kot prvem koraku za ureditev ciprskega vprašanja, ni bilo nadaljnjih pozitivnih korakov, ki bi omogočili končno ureditev ciprskega spora. Nasprotno se zdi, da bo spet zamujena ugodna prilika, da bi s pogajanjem dosegli »mirno, demokratično in pravilno ureditev, kakor je to pripravila Generalna skupščina, ker se je položaj le še bolj zamotal. Zato še ni gotovo, katera bo naslednja etapa po Makariosovi vrnitvi s Seychellskih otokov, zlasti še zato, ker britanska vlada za zdaj nima namena, povabiti ciprskega etnarha v London na nadaljnja pogajanja.

Prepozni taroki

Varšava in Varšavci

Varšava, aprila

Ko pride človek v Varšavo, ga že okoli glavne železniške postaje opozori na to, da je v mestu, ki raste iz ruševin. Prav tam na železniški postaji pa je moč videti še nekaj: Varšava je velemesto. Na tisoče zaposlenih ljudi prihaja z vlaki na delo, ker Varšava ne more dati strehe vsem, ki so je potrebni. Kakšno je pravzaprav to po vojnem razdejanju obnovljeno mesto?

Varšava leži ob bregovih hladne in široke Visle. Na desni strani je večji del milijonskega mesta, na levi pa Praga, ki je s svojimi 250.000 prebivalci pravzaprav mesto zase. Oba dela vežejo razen železniškega še divni most Poniatowskega in Sijonski most. Mostovi kakor tudi velik del Varšave so videti stari, že zdavnaj sezidani, v resnici pa so novi, le spretni posnetki porušeni objektov.

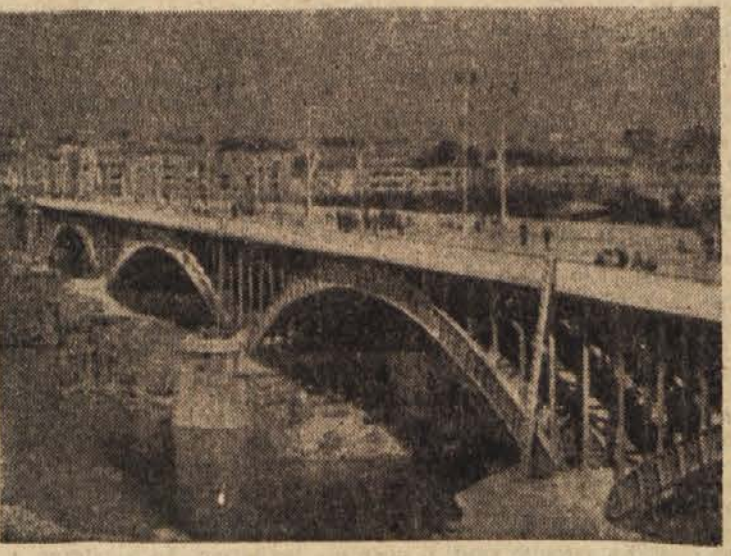
Sistematično razdejanje, ki so se ga lotili hitlerjevci med vstajo v Varšavi leta 1944., je bilo temeljito. Iz mesta so napravili eno samo razdejanje, tako da so po vojni začeli razmišljati, ali naj bi poiskali drug kraj za novo glavno mesto države. Vendar se je obnova pod geslom: »Ves narod gradi svoje glavno mesto«, začela že v januarju 1945.

Ruševin danes, ko hodite po ulicah, skoraj ne opazite. Prej spominjajo na zapuščene dele mesta, kakor na ostanke strašnega razdejanja. Kupe razbite opeke je videti le, če gledate Varšavo z njenega nebotičnika — Palače kulture in znanosti. Ta velikanška stavba, katere vrh dosega višino 223 m, je posebna znamenitost mesta. Z vseh koncev je videti konicasti stolp sredi mesta. Večino palače, ki mimo-

grede rečeno, Poljakom zaradi tujega arhitektonskega izraza ni nič kaj pri srcu, spoznate šele, ko vstopite vanjo. V njej je nad 800.000 kub. m prostora. Nad 2000 dvoran in prostorov služi najrazličnejšim ustanovam, ki imajo le količkar zveze z znanostjo in prosveto. Velika kongresna dvorana s 3500 sedeži, tri gledališča, dva kinematografa, telovadnice in restavracije, vse to ima svoj dom v tem »kulturnem kombinatu«, kakor ga imenujejo Varšavci.

Ponos Varšave pa so mestni deli, ki so jih obnovili v slogu, v kakršnem je mesto nastajalo v zadnjih stoletjih. Ulica Novi svet, Krakovsko predmestje, Dvorni trg, šavcevi do svojega glavnega mesta je veličnava. Vendar so kljub temu kritični. Graditeljem so zamerili, ker so dali mestu premalo kolorita, premalo trgovin in zabavišč, tako da je resno in mračno. Zanimivo je, kako je to zabeležila filmska kamera varšavskega studija dokumentarnih filmov. To je dejansko poseben znanstveni dokumentarni film.

Film o Varšavi kaže ostanke porušeni poslopij, v katerih so se naselili ljudje, ki nimajo drugega stanovanja. Ljudje so v teh hišah nenehno v smrtni nevarnosti, zlasti pa otroci, ki se nevarnosti vse premalo zavedajo. Filmski trak je pokazal dečka, ki je padel s tretjega nadstropja in si po čudežu zlomil le nogo. Kamera je nadalje ujela prizor, kako mati v zibelki poljublja dete, vsa srečna, da še ni shodilo in postalo žrtev stanovanjskih ruševin. Snemalec se je končno ustavil pri prizoru, ki mu je dal poanto za ves film. Mati je z vrvice privezala za posteljo dveletnega malčka, da bi lahko opravila hišna dela. Otrok je zlezal s postelje, vrvice se je odvezala in malček je šel na »sprehod«. Zivci gledalcev so postavljeni pred hudo preizkušnjo, ko pride dete na rob razdejanega stanovanja v četrtem nadstropju. Se globok, ki otrok steza ročico po njem, se vznemiri in odleti. Malček se nadalje hodi po nevarni terasi, pri čemer se vrvice zatakne ob ostanke opeke, tako da otrok pade. Kakor vselej ob takih prilikah, se oglasi obupan otroški jok, ki ga režiser ohrani do konca filma. Od časa do časa postaja močnejši. Kamera pa medtem že kaže vrsto novozgrajenih poslopij. »Zidali smo nove hiše,« govori napovedovalec, »za ministrstva in centralne ustanove, 6000 varšavskih otrok pa je vsak dan v smrtni nevarnosti.« Z otroškim jokom se konča film in sprehod kamere po fasadah novih uravnih palač.

Novi most Poniatowskega v Varšavi

»ZEN MIN ZI BAO« O PEREČEM KITAJSKEM VPRAŠANJU

Metode prepričevanja v dobi graditve novega družbenega reda

Peking, 24. apr. (Nova Kitajska). Glasilo CK KP Kitajske »Zen Min Zi Bao« je objavil uvodnik o političnem položaju v deželi in najvažnejših nalogah Partije. Časnik obravnava razprave o nedavnem referatu predsednika Mao Ce Tunga in pravi, da kažejo na velike spremembe v političnem življenju dežele. Velika večina reakcionarnih sil je poražena, je rečeno v članku, in naše ljudstvo je zdaj svoj gospodar. O podpori ljudstva ne moremo dvomiti. Toda nekatera nasprotja, ki jih nismo poznali in upoštevali ali pa jih nismo hoteli upoštevati, se polagoma razvijajo med nami in ljudstvom. Tem nasprotjem moramo posvetiti vso skrb in se potruditi, da jih odpravimo.

List kritizira člane Partije na vodilnih položajih, ki so se odmaknili od množice, in poudarja, da je treba v Partiji znova sprožiti široko kampanjo za spremembo takšnega načina dela. Ta nasprotja so nov pomembni pojav v naši deželi, je rečeno v članku, in njihovo pravilno proučevanje je novo in pomembno vprašanje našega življenja.

Časnik poudarja, da je sprožil to vprašanje zato, ker preživlja Kitajska dobo velikih socialnih

sprememb, katerih pomena mnogi ljudje niso pravilno ocenili. Naša družba, je rečeno v članku, že dolgo preživlja velike spremembe. Vojni časi, doba odpora proti japonski agresiji, že to je bila velika sprememba. Enako velja za obdobje osvobodilne vojne. Nobena sprememba pa ni bila tako globoka, kakor je sedanja.

V velikih in daljnosežnih spremembah, je rečeno v članku, se ljudstvo na eni strani navdušuje za svetle perspektive nove dobe, na drugi pa se še ni živelo v nove razmere. Psihologija obotavljavanja je neogibna. Družbeni sistem se bo okreplil, toda treba bo za to še nekaj časa. Naloga Partije je, da okrepi politično in ideološko delo. Namesto brezobzirnih in prisilnih metod mora uporabljati strpne metode prepričevanja, pomagati buržoaziji in drobni buržoaziji, da jih zavestno sprejme. Partija mora pomagati čedalje večjemu številu meščanskih in malomeščanskih intelek-

Ameriški korak v Ankar

Ankara, 24. aprila (AFP). — Ameriški veleposlanik v Turčiji Fletcher Warren je bil sinoči pri predsedniku vlade Menderesu. Ob tej priložnosti sta dolgo govorila o ciprskem vprašanju.

NAGEL RAZVOJ tudi v političnem življenju Etiopije

V maju bodo v Etiopiji prvokrat izvolili svojo poslansko zbornico

Adis Abeba, aprila

V maju bodo parlamentarne volitve v Etiopiji, prve v njeni zgodovini.

Volitve pomenijo velik napredek v deželi, ki je še pred kakimi 30 leti živila v suženjstvu. Regent Haile Selasije je izdal 31. marca 1924 dekret, po katerem so postali svobodni vsi otroci sužnjev.

Pod vladanjem Haile Selasija si je Etiopija na vso moč prizadevala, da bi postala moderna država in v tem je dosegla lepe uspehe. Eden izmed velikih uspehov je bila nedvomno ustanovitev parlamenta. Njegovih članov pa doslej niso volili. Toda vladar Etiopije je večkrat poudaril, da je takšen parlament samo začetek demokratičnega življenja.

Nov važen dogodek v razvoju dežele — razpis volitev v parlament — je bil napovedan že ob proslavi 25-letnice kronanja cesarja Haile Selasija v novembru

1955. V svoji proklamaciji je cesar takrat razglasil, da se znatno razširijo pravice etiopskih državljanov. Etiopija je dobila nov temeljni zakon, ki med drugim jamči državljanom svobodo zborovanj in dogovorov, svobodo veroizpovedi in pravico, da s neposrednim in tajnim glasovanjem volijo svoje predstavnike v parlament.

Volilni zakon, sestavljen na podlagi cesarjeve proklamacije, daje volilno pravico vsem etiopskim državljanom obeh spolov, ki so izpolnili 21. leto starosti. Ker je v Etiopiji mnogo nepismenih, je z zakonom določena zelo preprosta tehnika glasovanja. Etiopska vlada namerava organizirati široko akcijo, da bo državljanom pojasnila pomen volitev.

V tem, ko je aktivna volilna pravica priznana vsem državljanom, starih nad 21 let, je pasivna volilna pravica vezana na več

pogojev. Kandidat ne sme biti mlajši od 25 let in izpolnjevati mora določene materialne in finančne pogoje. Glavna klavzula je v tem, da mora imeti nepremično premoženje v vrednosti najmanj 1000 etiopskih dolarjev (kakih 100.000 din), v premečinah pa najmanj 2000 etiopskih dolarjev. Kandidat mora vložiti prošnjo z najmanj 50 podpisov državljanov in položiti kavejco v znesku 250 etiopskih dolarjev. Za primer, da dobi na volitvah manj kakor 2% glasov, mu kavejca zapade.

Na splošnih volitvah, ki bodo v maju, bo ljudstvo izvolilo poslance, senatorje pa bo tudi v prihodnje imenoval cesar. Od prvih etiopskih volitev pričakujejo pomembne sadove, predvsem glede nadaljnih izobrazbe ljudstva in političnega življenja v deželi. Predstavniki Etiopije po pravici poudarjajo, da začenjajo prve volitve novo poglavje v zgodovini njihove dežele.

Avstrija in Trst

Dunaj, 24. apr. (Tanjug). Avstrijsko-italijanska pogajanja o uporabljanju tržaškega pristanišča se bodo začela 7. maja v Trstu. Mešana avstrijsko-italijanska komisija, ustanovljena na podlagi avstrijsko-italijanskega sporazuma, ki je bil sklenjen v Rimu 22. oktobra 1955, bo proučila vsa vprašanja, ki se nanašajo na avstrijski pomorski promet prek tržaške luke. Na prvem zasedanju bodo obravnavali železniški tovorni promet s Trstom, prevozne tarife v prometu po železnici in po morju, tehnična vprašanja in problem stroškov za prekladanje blaga v tržaškem pristanišču, cestni tovorni promet s Trstom, ladijski promet, probleme splošne trgovinske politike in ustanovitve avstrijskih podjetij v Trstu.

Francoski in tuniški komunisti obsojajo vojno proti Alžircem in Eisenhowerjevo doktrino

Pariz, 24. apr. (Tanjug). — Komunistični partiji Tunizije in Francije sta danes obsodili »kolonialistično vojno v Alžiru«. V skupni deklaraciji sta poudarili, da je rešitev tega težavnega problema mogoča »izključno v priznanju pravic alžirskega naroda do neodvisnosti.«

V deklaraciji ob zaključku pariških razgovorov med delegacijama obeh partij, objavljeni v današnji »Humanité«, je poudarjeno, da je »nadaljevanje vojne proti upravičenim težnjam alžirskega naroda in na škodo Francije nevarno za vse tri dežele Severne Afrike in grozi še bolj poglobiti ječ med Alžircom, Marokom in Tunizijo na eni strani ter Francijo na drugi.«

Stiki med francoskimi in tuniški komunisti so bili že doslej pogosti, zdaj pa prvokrat o njih objavljajo uradno poročilo, v katerem je zlasti poudarjen sklep o nadaljnjem poglobljanju brat-skih odnosov obeh partij, slonečih na priznanju načel marksizmaleninizma v medsebojnem razumevanju in enakopravnosti. Po-

ročilo o razgovorih poudarja pripravljenost obeh partij, da se upreta vsem poskusom vpletanja Tunizije v imperalistično igro bodisi v okviru Eisenhowerjeve doktrine, bodisi v kateri drugi obliki.

Za 1. maj v Maroku

Beograd, 24. apr. (Tanjug). — Danes je odpotovala v Maroko delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo na povabilo Maroške unije dela prisostvovala odtoni proslavi 1. maja. V delegaciji sta Milivoje Urošević iz Beograda in Bogomil Rupnik iz Zagreba.

Beograjska delegacija v Sofiji

Sofija, 24. apr. Tukajšnji radio je poročal, da je Izvršni komite mestnega odbora v Sofiji sinoči priredil večerjo delegaciji beograjskega ljudskega odbora. Večerje so se razen jugoslovanske delegacije in gostiteljev udeležili znani politični in drugi javni delavci Sofije.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZKS V NOVI GORICI

Pomladiti vrste Zveze komunistov

Doslej so osnovne organizacije temu vprašanju posvečale vse premajhno skrb in se zato mladina ni mogla dovolj uveljaviti v celotnem družbenem življenju

Pogled na poslopje Okrožnega higienskega zavoda za Slovensko Primorje na Pristavi, ki stoji sredi velikega naravnega parka.

Od vsepo.v.sod

MIREN PRI GORICI:

Na nedavnem sestanku DPD Svoboda, ki se ga je udeležilo precej mladine, so ustno razpravljali o mladini. Vanj se je prijavilo precej mladine, ki je že pričela delati. Z veseljem pripravljajo veselice, s katero se nameravajo kmalu predstaviti domačinom.

RAVNE NA KOROŠKEM:

Mladinci in mladinke občine Ravne na Koroškem so opravili v preteklem letu 4300 ur prostovoljnega dela. V svojih 15 aktivih vključujejo 812 mladincev, ki posebno v zadnjem času tekmujejo med seboj po splošni aktivnosti. Doslej sta se najbolj izkazala aktivna Metalurško-industrijske šole na Ravnah in na gimnaziji Ravne - resja pa tudi, da imajo ti aktivni razmeroma lažje pogoje dela. Zdjaj so se vključili v priprave za Dneve mladosti, ki bodo na Ravnah v času od 19. maja do 2. junija.

MOZIRJE:

Delovni kolektivi v mozirski občini so te dni izvolili delavske svete. Novovoljeni delavski sveti se bodo sestali na prvi zasedanju še ta teden. Na teh zasedanjih bodo podali dosedanjim delavskim svetom temeljito analizo njihovega dela. Izvolili bodo tudi nove upravne odbore in delegate za okrajno konferenco, na kateri bodo volili delegate za kongres DS.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

RAVNE NA KOROŠKEM:

Na nedavnem sestanku DPD Svoboda, ki se ga je udeležilo precej mladine, so ustno razpravljali o mladini. Vanj se je prijavilo precej mladine, ki je že pričela delati. Z veseljem pripravljajo veselice, s katero se nameravajo kmalu predstaviti domačinom.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

PONIKVA PRI GORBELNEM:

Kmetijstvo gospodarstvo «Slom» v Ponikvi, ki je največje v sentjurški občini, ima 300 hektarov zemljišča. Vendar so njegove parcele zelo razkosane in oddaljene, kar zvišuje stroške obdelave. Vodstvo posestva si prizadeva, da pridelujejo predvsem kulture, ki pri njih najbolj uspevajo. V zadnjem času razširjajo hmeljske nasade, lepe uspehe pa imajo tudi v sadjarstvu in živinoreji. V bodoče pa bodo morali urediti tudi svoje upravne prostore, skladišča in strojno lopo, za kar so že pričeli pripravljati načrta. Zaključni račun lanskega leta je pokazal, da so na posestvu ustvarili približno 900.000 din oblička. - Pred dnevi so izvolili tudi nov delavski svet.

MIREN PRI GORICI:

Na nedavnem sestanku DPD Svoboda, ki se ga je udeležilo precej mladine, so ustno razpravljali o mladini. Vanj se je prijavilo precej mladine, ki je že pričela delati. Z veseljem pripravljajo veselice, s katero se nameravajo kmalu predstaviti domačinom.

RAVNE NA KOROŠKEM:

Mladinci in mladinke občine Ravne na Koroškem so opravili v preteklem letu 4300 ur prostovoljnega dela. V svojih 15 aktivih vključujejo 812 mladincev, ki posebno v zadnjem času tekmujejo med seboj po splošni aktivnosti. Doslej sta se najbolj izkazala aktivna Metalurško-industrijske šole na Ravnah in na gimnaziji Ravne - resja pa tudi, da imajo ti aktivni razmeroma lažje pogoje dela. Zdjaj so se vključili v priprave za Dneve mladosti, ki bodo na Ravnah v času od 19. maja do 2. junija.

MOZIRJE:

Delovni kolektivi v mozirski občini so te dni izvolili delavske svete. Novovoljeni delavski sveti se bodo sestali na prvi zasedanju še ta teden. Na teh zasedanjih bodo podali dosedanjim delavskim svetom temeljito analizo njihovega dela. Izvolili bodo tudi nove upravne odbore in delegate za okrajno konferenco, na kateri bodo volili delegate za kongres DS.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

RAVNE NA KOROŠKEM:

Na nedavnem sestanku DPD Svoboda, ki se ga je udeležilo precej mladine, so ustno razpravljali o mladini. Vanj se je prijavilo precej mladine, ki je že pričela delati. Z veseljem pripravljajo veselice, s katero se nameravajo kmalu predstaviti domačinom.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

PONIKVA PRI GORBELNEM:

Kmetijstvo gospodarstvo «Slom» v Ponikvi, ki je največje v sentjurški občini, ima 300 hektarov zemljišča. Vendar so njegove parcele zelo razkosane in oddaljene, kar zvišuje stroške obdelave. Vodstvo posestva si prizadeva, da pridelujejo predvsem kulture, ki pri njih najbolj uspevajo. V zadnjem času razširjajo hmeljske nasade, lepe uspehe pa imajo tudi v sadjarstvu in živinoreji. V bodoče pa bodo morali urediti tudi svoje upravne prostore, skladišča in strojno lopo, za kar so že pričeli pripravljati načrta. Zaključni račun lanskega leta je pokazal, da so na posestvu ustvarili približno 900.000 din oblička. - Pred dnevi so izvolili tudi nov delavski svet.

RAVNE NA KOROŠKEM:

Mladinci in mladinke občine Ravne na Koroškem so opravili v preteklem letu 4300 ur prostovoljnega dela. V svojih 15 aktivih vključujejo 812 mladincev, ki posebno v zadnjem času tekmujejo med seboj po splošni aktivnosti. Doslej sta se najbolj izkazala aktivna Metalurško-industrijske šole na Ravnah in na gimnaziji Ravne - resja pa tudi, da imajo ti aktivni razmeroma lažje pogoje dela. Zdjaj so se vključili v priprave za Dneve mladosti, ki bodo na Ravnah v času od 19. maja do 2. junija.

MOZIRJE:

Delovni kolektivi v mozirski občini so te dni izvolili delavske svete. Novovoljeni delavski sveti se bodo sestali na prvi zasedanju še ta teden. Na teh zasedanjih bodo podali dosedanjim delavskim svetom temeljito analizo njihovega dela. Izvolili bodo tudi nove upravne odbore in delegate za okrajno konferenco, na kateri bodo volili delegate za kongres DS.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

RAVNE NA KOROŠKEM:

Na nedavnem sestanku DPD Svoboda, ki se ga je udeležilo precej mladine, so ustno razpravljali o mladini. Vanj se je prijavilo precej mladine, ki je že pričela delati. Z veseljem pripravljajo veselice, s katero se nameravajo kmalu predstaviti domačinom.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

TRBOVLJE:

Na nedavni seji sveta za šolstvo pri OBLO Mozirje so razpravljali o izvolitvi novih šolskih odborov in izdelavi načrta šolske mreže v občini v zvezi s šolsko reformo. - Po predlogu, ki ga je sestavil svet in predložil ljudskemu odboru, bodo izvolili 18 šolskih odborov. V zvezi z uvajanjem enotnih osemletnih osnovnih šol se je svet odločil ustanoviti popolne osemletne šole v Mozirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu, potem pa še v Rečici ob Savinji in Luceh in nazadnje v Nazarju. Ostale šole pa bi ostale nepopolne osemletke.

PONIKVA PRI GORBELNEM:

Kmetijstvo gospodarstvo «Slom» v Ponikvi, ki je največje v sentjurški občini, ima 300 hektarov zemljišča. Vendar so njegove parcele zelo razkosane in oddaljene, kar zvišuje stroške obdelave. Vodstvo posestva si prizadeva, da pridelujejo predvsem kulture, ki pri njih najbolj uspevajo. V zadnjem času razširjajo hmeljske nasade, lepe uspehe pa imajo tudi v sadjarstvu in živinoreji. V bodoče pa bodo morali urediti tudi svoje upravne prostore, skladišča in strojno lopo, za kar so že pričeli pripravljati načrta. Zaključni račun lanskega leta je pokazal, da so na posestvu ustvarili približno 900.000 din oblička. - Pred dnevi so izvolili tudi nov delavski svet.

Občinska konferenca ZKS, ki je bila v torek v Novi Gorici, je osvetlila vsa najvažnejša družbeno in politična vprašanja, ki jih rešujejo osnovne organizacije Zveze komunistov v novogoriški občini. K temu sta dala svoj prispevek vsebinsko popolno poročilo dosedanjega sekretarja Občinskega komiteja tov. Franca Skoka ter tehtna razprava delegatov. - Posebno skrbno in temeljito so razpravljali o eni najvažnejših dolžnosti Zveze komunistov, pomlajevanju njenega članstva.

Tudi v novogoriški občini so namreč v zadnjih letih precej zamemarili sprejemanje mladih ljudi v Zvezo komunistov. Čeprav je v mestu in tudi okolici dosti mladine, ki je v praksi že zdavnaj obrabčevala z različnimi predhodki, ki bi lahko ovirali njeno članstvo v Partiji ter ji je zdaj potrebna le še intenzivna teoretična vzgoja, da bi lahko tudi v svoji notranjosti osvojila materialistični svetovni nazor.

Za ponazoritev navajamo, da je bilo lani sprejetih v Zvezo komunistov komaj 17 novih članov, ker je zelo malo, če upoštevamo, da je v občini 40 osnovnih organizacij s približno 947 člani. Mnoge organizacije so se zadovoljile s tem, da so na svojih sestankih načelno poudarjale važnost pomlajitve partijskih vrst, v praksi pa je ostalo pri starem. Toda ne gre zmeraj in povsod samo za nerazumevanje važnosti tega vprašanja za normalno rast in razvoj Zveze komunistov. V nekaterih organizacijah se iz najrazličnejših razlogov in pobud tudi bojijo novih ljudi. Tu in tam gre za ljubosumnje starejših članov, ki ne morejo doumeti, da morajo teži družbenega življenja postopoma prenašati in zaupati mlajšim članom. Sodiijo, da so oni poklicani razpravljati in odločati o raznih vprašanjih. Dalje se posebno v slabših organizacijah bojijo novih članov, da ne bi le-ti spoznali slabosti, nevednosti in se seznanili s nezdravimi notranjimi odnosi v takih organizacijah. Končno pa ponekod pri sprejemanju novih članov poskušajo zvedeti vse mogoče podrobnosti o življenju sorodnikov in svojcev, ne poglabijo pa se dovolj v oceno osebnosti človeka, ki ga menijo sprejeti v Zvezo komunistov.

Če bi le-ti spoznali slabosti, nevednosti in se seznanili s nezdravimi notranjimi odnosi v takih organizacijah. Končno pa ponekod pri sprejemanju novih članov poskušajo zvedeti vse mogoče podrobnosti o življenju sorodnikov in svojcev, ne poglabijo pa se dovolj v oceno osebnosti človeka, ki ga menijo sprejeti v Zvezo komunistov.

Vidimo torej, da so motivi, ki ovirajo pomlajevanje partijskega članstva, dokaj različni. Izmed vseh 40 organizacij je kar 17 takih, ki nimajo v svojih vrstah niti enega člana do 25 let starosti. Organizacije v Ravnah pri Grgarju, Stari gori pri Novi Gorici in na Banjščicah pri Cepovanju pa nimajo celo niti enega člana do 30 let starosti. Premajhna skrb za politično vzgojo mladine pa ima tudi druge oblike. Nekatere organizacije v svojih letnih poročilih mladine niso niti omenile, spet druge pa nimajo niti mladinskega aktivna, ker ni nikogar, ki bi ga pomagal osnovati.

Pomlajevanje članstva je iz razumljivih razlogov poglavitnega pomena za vsako organizacijo. Če je v Zvezi komunistov premalo mladih članov, kako jih bo potem dovolj na drugih družbenih področjih. V desetih gospodarskih organizacijah raznih strok in panog, ki zaposlujejo približno 800 mladincev do 25 let starosti odno 21 odstotkov vseh zaposlenih, je bilo v dosedanjih delavskih svetih le 14 mladincev.

Iz vsega navedenega ni težko povzeti logičnega zaključka, da je dotok novih članov v Zvezo komunistov važen za same organizacije kot tudi za vzgojo naraščajo, ki bo postopoma prevzemal nase vsi teži in odgovornosti družbenega dogajanja pri nas. Občinski komite ZKS v Novi Gorici je o sprejemanju novih članov razpravljal že v začetku leta in sprejel nekaj ukrepov, da se stanje izboljša. Odtlej je bilo v organizaciji sprejetih 23 novih članov do 25 let starosti, na popolni gimnaziji v Novi Gorici pa so osnovali samostojno organizacijo Zveze komunistov.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

Občni zbor SZDL pa so bili v Lesičnem in Pištjanju kar dobro obiskani, medtem ko sta bila v Gubnem in Zagorju slabša. Iz poročil na občnem zboru v Lesičnem je bilo razvidno, da je SZDL pobudnik in organizator vsega družabnega in naprednega življenja na vasi. Tako so v zadnjem času imeli v Lesičnem tečaj predvojske vzgoje za ženske mladine, dalje tečaj BK, kjer so za samostojno odločanje opravili izpite. Zadržnice so priredile tritedenski gospodinjstveno-kuharski tečaj z razvotno 70 mladih družnic, ki je pridno obiskovalo kmetijsko-nadaljevalno šolo.

Občni zbori SZDL pa so bili v Lesičnem in Pištjanju kar dobro obiskani, medtem ko sta bila v Gubnem in Zagorju slabša. Iz poročil na občnem zboru v Lesičnem je bilo razvidno, da je SZDL pobudnik in organizator vsega družabnega in naprednega življenja na vasi. Tako so v zadnjem času imeli v Lesičnem tečaj predvojske vzgoje za ženske mladine, dalje tečaj BK, kjer so za samostojno odločanje opravili izpite. Zadržnice so priredile tritedenski gospodinjstveno-kuharski tečaj z razvotno 70 mladih družnic, ki je pridno obiskovalo kmetijsko-nadaljevalno šolo.

Vsi tečajniki, kakor tudi kmetijska šola so bili v privatnih prostorih, kar je tamkajšnji šoli za to ni prostora. Šola je premajhna za samo šolanje, razen tega pa je še neugibna. Zato nameravajo v Lesičnem čimprej zgraditi novo šolo in so tamkajšnji kmetje obljubili prispevati gradbeni les in opraviti prostovoljno težiško dela.

Pa tudi prosvetno delo je na vasi zaradi pomanjkanja prostorov zamrlo. Zato minulo zimo niso imeli nikakih prireditev. Vsaletni žele, da bi zato v poletnih mesecih priredili igre kar na prostem.

Pa tudi prosvetno delo je na vasi zaradi pomanjkanja prostorov zamrlo. Zato minulo zimo niso imeli nikakih prireditev. Vsaletni žele, da bi zato v poletnih mesecih priredili igre kar na prostem.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

Nemesto teden - ŠTIRINAJST DNI MLADOSTI

v občini Ravne na Koroškem

Vabilo in terenske spodbude občinskega vodstva za »Teden mladosti« so natele na tolik odmev, da je bilo treba razširiti program kar na štirinajst dni - praznovanje je dolženo na dneve od 19. maja do 2. junija.

Motor znesi teh priprav je prav gotovo vseh fizikalnih delavcev tov. Pavel Golmajer. Ujela sem ga za hip med njegovimi opravki. »Zadovoljen sem, da so pri tem pokazala skoraj vsa društva in organizacije občine Ravne toliko dobre volje. Tako bo menda že 14 dni premlalo, da bomo zajeli vse glavne prireditve, kolikor bo še manjših oz. lokalnih. Najbolj sem vesel, da smo uspeli organizirati tudi ljudski občaj Koroške »Stehavnje« - podajali ga bodo podjetni Horjulci. Šest organizacij pripravlja za stehavnjske fante nagrade.«

»Ali morda že imate, tov. Golmajer, približno sliko prireditve?« - »Glepi je zajeto beležnico - mnogo prijav je imel. »Seveda, praznovanje bomo začeli z pravilnično igro »Janko in Metka«, ki jo režira z veličim poprijemljenjem (nastopajo večidel sami otroci - to je treba trudat) tov. Lea Ferik. Istega dne bodo nogometne tekme, pomerili se bodo zvezni ligisti ravnenski odbojkarji, tekmovali bodo pionirji in clebani (otroški vrsti). Gasilci bodo imeli v tem času več suhih in mokrih vaj oziroma razne nastope.«

Za dan letalstva, ki pride na vrsto prav v teh dnevih, bodo tekmovali ravnenski modelarji in pionirji z zmalj. Glasbena šola bo podajala produkcijo mladih godbenikov; zanimive bodo ljudske kolesarske tekme.

Fužinar in Partizan šolita prenesti zanimanje za razne vede udeleževanja tudi v najbolj oddaljene vasi in tam ustvariti pogoje zanje. Mladinska organizacija vodi akcije za ureditev igrišč v teh krajih (Jamnica, Kotlje), tod želijo posebno razviti mali roket, ping-pong in lahko atletiko. Eden od prireditvenih dni bo namenjen srečanju.

Na rojstni dan maršala Tita bo centralna akademija v Titovem domu na Ravnah. Nastopale bodo enota Svobode in Partizana iz Prevalj in Raven. 26. maja pa bo popoldne v parku velika prireditev, na kateri bodo zapeli združeni mladinski pevski sbori, nastopale bodo godbe, namizni šah otroških vrstcev pionirji iz osnovnih šol in pionirji iz gimnazij; slednji se bodo pomerili v nagradnem srečanju; svoje tekmovalne bodo imeli tudi modelarji; seveda bo ta dan še več športnih tekem in pa stehavnje.

Prav za te dni so povabili ravnenski v goste tudi mariborsko gledališče. Sledil bo nastop Partizana iz Ravne in Prevalj na prostem.

Navdušenje je v obeh organizatorja prireditev pove še več: to bo in maršalije pripravljajo še več lokalnih tekmovalj.

IZ LESIČNEGA NAM PIŠEJO:

V zadnjih mesecih so bile organizacije v našem kraju kar delavne. Letne občne zbornice so že imeli organizacija Zveze borcev in SZDL v Lesičnem in okoljskih krajih. Občni zbor Zveze borcev je bil dobro obiskan in so na njem razpravljali o skrbi za otroke padlih borcev ter o raznih drugih gospodarskih in socialnih vprašanjih. Razen tega so člani odbora poročali, da so v preteklem letu črtali iz seznama članov organizacije vse tiste, ki tega niso bili vredni in sprejeli precej novih, zaslužnih članov.

DRUGO NAM PIŠEJO Naj bo potrošnik res z vsem zadovoljen?

Bilo je pred dobrimi 3 tedni v prodajalni na Miklošičevi ulici v Ljubljani. V vseh ljubljanskih prodajalnih in trgovinah so bile Jaffa pomaranče po 200 din ki v omenjeni prodajalni so jih imeli v izločbi, a brez cene. Prosilasem prodajalno, naj mi stehata dve pomaranči. Tehtali sta skupaj 46 dgk. Vprašala sem vladno za ceno, oziroma, koliko sem dolžna. Medtem je prodajalka kalkulirala na lističu, ki ga je imela na pultu. Skalkulirala je 116 din. Ker se mi je zdelo takoj previsoka cena, sem jo vprašala, po čem prodajajo jo? Po 220, je odgovorila neprijazno. - »Kako po 220, če so po vseh drugih prodajalnih po 200 din?«, sem vladno vprašala. Isto so potrdile tudi druge stranke, ki so stale v trgovini. - »Ne vem, da bi bile druge cenejšje, je zopet osorno odvrnila prodajalka. Zavrnila sem se, kajti brez kalkuliranja na lističu sem upotovala, da gre očitno za dvojno prevaro, saj so bile pomaranče zaračunane kar 20 din več po kg. razen tega je bila tudi kalkulacija previsoka. Ali je bilo to namenoma, ali zaradi pomanjkanja znanja v računstvu, ne vem. Obrnila sem se, prodajalka pa je še prav prijazno vrnila za mano, ko sem šla čez prag: »Saj vas nihče ne sili, da kupite! Vso pot do Maribora sem razmišljala nehoti o dvojni poštenosti mlade prodajalke.«

CENE na lep obraz

Taxi - luksuz - in zdravilo?

avto točno pokaže pristojbino, potem pa do končne postaja avtomatično izračunava stroške vožnje. Avtomat je kajpak naravnano po uradni tarifi, je pod nadzorstvom davčnih organov in ne dopušča nobenih možnosti »gihanja«, skubljenja in zaračunavanja od okca.

Razumljivo je, da je taxi nerentabilen, če je star pol stoletja, če na vsakih pet kilometrov volj sapa, zgublja vijake in sklopce, z vseh vetrov prinešene dele. Soferji se branijo z njim pogostih in dolgih voženj, lovijo potnike, ki jim na enkratni vožnji plačajo, kar od svoje obrti pričakujejo. Ali je to solidna obrt? Ali tak taxi sploh komu koristi? Prav gotovo potrebuje dnevno mnogo potnikov taxi, vendar ga iz vseh opisanih razlogov ne najamejo, ker je predrag, star in nesoliden.

Treba bi bilo to stanje popraviti. Rešitev je zelo preprosta: dovoljenje tistim, ki imajo pogoje za avtoprevoznitvo. Bolje nič, kot to, kar je sedaj. In v vsak taxi avtomatični števec, ki bo zaračunaval na podlagi realne tarife. Prav gotovo potem ta obrt ne bo več tako pasivna, kot jo prikazuje prevozniki. Števec namreč ne zna špekulirati. Kdor se je spoznal z njim na vožnjah po evropskih mestih, bo to pridržal. Nihče drug, kot prav avtomatični števec lahko da našemu potniku gotovost in občutek solidnosti, avto-podjetjem pa pogum, da začno uvajati svoje taxije, ki so prav gotovo povsod potrebni.

Taxi naj postane tudi pri nas sodoben, naj se njegovi lastniki zavedo, da mora tudi sofer taxija delati, ne samo čakati na izjemnega potnika, ki v razburjenju, stiski, ali veselju ne misli preveč na svojo denarico.

Smrtna nesreča na železniški postaji v Zalogu

Včeraj dopoldne se je na železniški postaji v Zalogu pripetila nesreča, ki je terjala življenje delavca Ivana Amana, starega 25 let, iz Velike stare vasi pri Grosuplju.

NAPACNO ZAPOREDJE

AKTUALNO

Usoda Sofoklejevega Oidipa

v ljubljanski Drami

Skoraj nemogoče se je ubraniti lahkotni in nepomembni misli, ki pa ima vendarle svojo upravičenost, če jo človek prav obrne. Zgodovinsko zaporedje je z uprizoritvijo »Kralja Oidipa« postavljeno na glavo, zakaj do sedmih deset dni poprej smo na istem odru doživljali tragično usodo Oidipove hčerke Antigone v moderni sodobni obdelavi francoskega dramatika Anouilh, komaj teden dni pred Sofoklejem pa smo bili na tehnično primitivnem odru priča industrializirane atomskega uničenja v moderni sodobni obdelavi drame »Odstranite norca!«. Z Oidipom smo se vrnil tisočletja nazaj v človeške in družbene probleme antične Grčije. Ali nam ob Anouilhu, Priestleju in številnih drugih sodobnih dramatikih s sodobnimi človeškimi problemi Sofoklej še lahko pove kaj živga, aktualnega tudi za današnjega človeka?

To je vprašanje, ki si ga bo najbrž marsikdo zastavil. Zakaj tudi nesmrtnemu Sofokleju je čas za marsikaj odbrusil, kar je bilo rojeno v tedanjih družbenih okoliščinah, in tudi stara, najpomembnejša spremljevalka grške dramatike — Moira (Usoda) — dandanes vsaj za umsko razvitega človeka nima odločujočega pomena Sofoklejevih dni. Današnji gledalec je nekoliko oslepel za antični kostum Sofoklejevih dramatik in išče kot med v čebelnju stred splošno človeškega, ki se je v vseh teh dolgih stoletjih ohranilo pri življenju in lahko še vedno z umetniško silo prebujajo v človeku vprašanja, ki so razvoju ali neposredno se zmerom tesen splet s predniki sedanjih prebivalcev Grčije. V nekem smislu bi te probleme lahko imenovali celo izrazito sodobne, saj se na primer Oidipov problem objektivnosti in subjektivnosti še danes kar najbolj živo prekriva v sodobnem človeku, pa čeprav v drugačnih družbenih okoliščinah

Prizor iz Sofoklejevega »Kralja Oidipa« v najnovejši uprizoritvi ljubljanske Drami. Desno spredaj Stane Sever kot kralj Oidipus, drugi z leve Stane Potokar kot Kreon, v ozadju zbor.

pine z etiko, ki se prenavlja, oblikuje in raste v sedanjem času. V tem smislu bi v »Kralju Oidipu« našli še mnogo vzporednic, ob katerih se še zmerom lahko bogati naš lastni duhovni svet. In kot razni problemi, je še vedno živa in polna vabljivega mika poezija te antične dramske pesnitve, po dragoceni zaslugi mojstrskega presajalca antičnih del, Antona Sovreta, imenitno prevedena v slovenski jezik.

Moderno gledališče doživlja neko »malo renesanso«. Vsaj v

ritvam sodoben problemski, režijski in scenski izraz. Podobno težnjo je zaslediti tudi v Janovi režiji »Kralja Oidipa«. Z večjo in izkušeno režisersko roko in z razgibanim čutom igralca, ki skoraj nagonsko uganekaj, kje in kdaj nastopajo najbolj dramatični, teaterski elementi, ki skoraj nikoli ali pa le zelo redko zgrešijo cilj, je vodil svojo režijo v okviru preproste, stilizirane, skoraj hladno klasične, pa vendar funkcionalno smotrne inscenacije Vladimirja Rijavca, ob pomoči glasbene spremljave Bojana Adamiča, ki je postala tako rekoč nepogrešljiv element naših sedanjih uprizoritev. Lahko me občutek vara, vendar menim, da se je režija zmotila, ko je skušala z raznimi efekti pomagati Sofokleju v zunanji dramatičnosti, saj ima Oidipov problem že sam na sebi dovolj notranje dinamike, ki jo zunanja, rahlo patetizirana pompoznost celo prekrija in odvaja gledalčovo duhovno pozornost k drugim elementom, ki so sicer efektni, teaterski, pa vendar nebitveni. Zdi se mi, da modernost pri posredovanju Sofokleja ni taka, da bi morala biti skoraj kot krajcar krajcarju podobna na primer Millerjevim »Carovnicam«. Sam jo občutim kot skoraj intimo,

preprosto iskanje tistih vzmeti, ki so antičnega Oidipa prenašale iz stoletja v stoletje do naše dobe. Tako pa se je Severjev Oidip tako rekoč disonantno odbijal od oljčnogorskih množičnih prizorov, ki so bili sami na sebi imenitno, mizanscensko razgibano zrežirani.

V slovenskem merilu za veliki dramatski razpon Oidipa skorajda ne bi mogli najti boljšega interpreta od Staneta Severja. V čustveni skali, ki jo potrebuje Oidip za poustvarjanje junaka, za oblikovanje moža, ki ga bolešno razjeda dvom, za človeka, ki je neizprosno pošten do samega sebe, za očeta, ki se še živ in že mrtev poslavlja od otrok, in končno za obupanca, ki ga je zagnala fizična in duhovna tema. In prav tako v zunanji domisljahi, ki so izvenele kot skladna spremljava notranjemu doživljanju. Tudi Sever je iskal modernejšega izraza, morda ne najbolj posrečeno, s skoraj pevnim, melodičnim posredovanjem posameznih prizorov, vendar pa ga je poslušal za mero varoval, da je ostal v mejah neposrednosti. Druga dva poglobljena lika imata precej manjši dramatski razpon: notranje neizdiferencirana Jokasta Mihaele Saričeve in uravnovešeni, preudarno možati Kreon Staneta Potokarja. Med ostalimi (Janez Cesar, Pavle Kovič, Edvard Gregorin, Boris Kralj in Jože Zupan) je lepo epizodno vlogo Telresiasa odigral Lojze Potokar. Ob sodelovanju vseh je poezija antike znova prišla do umetniške veljave na našem odru, njenim častilcem in poznavateljem v ponovno užitek, mlajšim v spoznanje.

AMAR

REELEKCIJA

V svojih prehodnih določbah predvideva splošni zakon o univerzah ponovne volitve sorazmeroma precejšnjega dela univerzitetnih učiteljev in sodelavcev. Letošnje volitve zadevajo tiste univerzitetne učitelje in sodelavce, ki so bili izvoljeni, preden je zakon stopil v veljavo in ki med tem časom niso bili znova izvoljeni ali potrjeni. Rok za ponovno izvolitev bo potekel 15. julija t. l.

Spričo tega pripravljajo univerzitetni organi ponovne volitve. Njih delo pri teh pripravah je prao gotovo sila odgovorno. Od pravočasne in temeljite priprave volitev je v veliki meri odvisno nadaljnje delo na univerzi.

Po določbah splošnega zakona je namen reelekcije, da bi bila s tem dana možnost izbirati za univerzitetne učitelje in sodelavce ljudi, ki imajo za to mesto najvišjo znanstveno kvalifikacijo.

Univerzitetni svet in univerzitetna uprava sta v ta namen izdala posebno publikacijo z bibliografskimi podatki oseh članov univerze in njenih fakultet. V tej publikaciji so objavljene tudi kratke biografije univerzitetnih učiteljev in sodelavcev. Iz nje je razvidno ose znanstveno in strokovno delo članov univerze, hkrati pa bo ta publikacija olajšala tudi delo pri volitvah.

Posebno vprašanje, ki bo nastalo v zvezi z reelekcijo, je vprašanje honorarnih predavateljev. Leti nosijo znaten del pedagoškega bremena na univerzi. Na eni strani gre tu za predavatelje, ki honorarno predavajo na drugih fakultetah, na drugi strani pa za tiste, ki so redno nastavljeni izven univerze. Drugi od teh honorarnih predavateljev so bili izvoljeni po drugačnih predpisih, kakor so v veljavi sedaj, po določbah splošnega zakona o univerzah.

Reelekcija asistentov je bila že izvedena. Potrditve ozirom politve dosedanjih in novih asistentov na posameznih fakultetah so pokazale, da nekateri niso imeli zadovoljivih moralno političnih kvalifikacij, dasi so bili strokovno na zadovoljivi ravni. Zaradi tega so fakultetni sveti nekatere dosedanje oziroma nove kandidate odklonili.

V skladu z našim družbenim razvojem je potrebno poudariti poleg strokovne tudi idejno pedagoško stran, ki je potrebna za napredno idejno oblikovanje študentske mladine. Vzgoja in pedagoško delo s študirajočo mladino se ne konča s srednjo šolo, ampak se nadaljuje tudi na univerzi. Treba je torej skrbeti ne samo za višjo izobrazbo, temveč tudi za višjo ozgojo v smislu napredne družbene misli in njenega razvoja. Sedanja reelekcija bo torej koristna tako o strokovnem kakor idejno pedagoškem pogledu za nadaljnji razvoj naše univerze.

S. K.

Koncert mladih solistk z orkestrom Slovenske filharmonije

DIRIGENT SAMO HUBAD — 22. APRILA 1957

Ajenka Kraut je izvajala tako redko izvajani Beethovenov Drugi klavirski koncert. Lani je z lepim uspehom reševala podobno nalogo v Mozartovem klavirskem koncertu. Njene pianistične kvalitete jo za sedaj zares najbolj ugodno pripravljajo za repertoar Haydn-Mozart-zgodnji Beethoven: ima delikaten, niansiran udarec, biserno drobno tehniko, njena interpretacija pa temelji prvenstveno na presvetljevanju vseh razumsko določljivih prvin umetnine. Na začetku kadence v prvem stavku se ji je napravila psihološka posledica se nekoliko nesproščena čakanja na nastop; taki pojavi ne pomemijo nič, saj menda ni pomembnejšega solista, ki se mu kdaj v njegovi karieri ne bi primerilo kaj takega ali še kaj hujšega. Izrazno najbolje je bil izvajan pač 3. stavek; v njem smo se srečali z enim od najlepših in najbolj zgodnje Beethovenove glasbe: skladba je polna močnih, poljudnih domislekov, oblikovana v mikavno celoto.

Tatjana Bučarjeva je igrala Ravelov klavirski koncert za levo roko. Ta svoj nastop pač lahko šteje za resničen uspeh. Veselje je ugotavljati, da se naš umetniški naraščaj brez obiranja zmagovito spoprijema s tvorbari, kakršna je ta: Ravel jo je napisal za etnokega pianista Wittgensteina, pa z upoštevanjem njegovih specifičnih možnosti, njegove enkratne tehnike. Fantastični, burni značaj te razpoloženske silice je pianistka dobro pozoredovala, njeno rafinirano zvočnost perfektno izdelala. Pri tem se je zelo dobro ujemala z orkestrom. Iz poteka celotnega koncerta razbiram nekaj splošnega, kar je pravzaprav samo umetno, pa vendar redno znova presenetljivo, kadar nam prode do zavesti v neposrednem doživlju. To je naslednje: Ravel nam je danes nepo-

slušati jo, pa se nam njeni poudarki že kar sami od sebe pravilno porazdeljujejo in odkriva njena vsebina. Uvodno konferenco je imel spet stari, neprekosljivi Weber z Oberonovo uverturo v izrazno nekam neenotni izvedbi, bolj čvrsti proti koncu kakor od začetka. Tako častitljive in tako pogosto izvajane skladbe učinkujejo danes le, če se posredujejo na vrhunski način. Na tak način so dajali to uverturo na primer Bamberški simfoniki, ti pa so kajpak tudi posebni izvedenci za nemški romantični repertoar.

RAFAEL AJLEC

Proslava treh jubilejev

V ponedeljek zvečer je Društvo slovenskih književnikov priredilo intimo proslavo v čast trem slovenskim književnikom, ki so nedavno tega izpolnili visoke življenjske in delovne jubileje. V klubu kulturnih in znanstvenih delavcev so se zbrali šte-

vilni književniki in v svoji sredi pozdravili edinega jubilanta, ki se je osebno mogel udeležiti proslave, sedemdesetletnega pesnika Pavla Golja. Pisatelj Alojz Kraigher, ki je prav na ta dan slavil 80-letnico, se proslavo ni mogel udeležiti, kakor tudi ne drugi osemdesetletnik, pisatelj Ivo Šorli. Navzoče je najprej pozdrvil predsednik Društva slovenskih književnikov Mile Klopčič, nato pa je dal besedo kritiku in esejistu Bojanu Štihu, ki je spregovoril o Lojzu Kraigherju, o njegovi literarni poti, njegovem pomenu v slovenski književnosti, o človeku, ki še vedno živo ustvarja in ki od njega pričakujemo, da nam bo kot Cankarjev prijatelj podal zaključeno podobo Ivana Cankarja. Naslednji govornik književnik Božidar Borko je orisal literarna profila Pavla Golje in Iva Šorlija. Na koncu je spregovoril v imenu Zveze književnikov Jugoslavije ter v imenu Slovenske akademije še tovariš Josip Vidmar, ki je pesniku Pavlu Golju kot rednemu članu Slovenske akademije čestital tudi v imenu te naše najvišje znanstvene ustanove. Predsednik Društva slovenskih književnikov Mile Klopčič je nato izročil slavljencu društveno darilo.

Nekaj novosti NUK

- Buret M.-T.: Cours gradué d'arabe marocain. Grammaire, prononciation, vocabulaire, exercices. 4. éd. Casablanca (1953). (134276)
- Citron P.: Couperin. Paris 1956. (F 13/1957)
- Descartes par lui-même. Paris 1956. (F 8/1957)
- Doucet R.: Les bibliothèques parisiennes au XVIIe siècle. Paris 1956. (F 5/1957)
- Erdell V. G.: Methodika zemljpisu. Praha 1952. (Methodické příručky. 8) (124085-8)
- Erhard L.: L'expansion économique allemande. Paris (1953). (125525)
- Friedrich F. & W. Haeker: Le corps et le sport. Bases biologiques de l'éducation physique. Paris 1954. (133966)
- Gloan P.: Dictionnaire usuel par le texte et par l'image. Paris 1956. (F 6/1957)
- Grappin H.: Grammaire de la langue polonaise. 2. éd. Paris 1949. (Collection de grammaires de l'institut d'études slaves. 1/a.) (123369-1/a.)

STUDENTSKI FESTIVAL 1957

Likovna razstava gojencev Akademije

V okviru študentskega festivala je bila med mnogimi kulturnimi prireditvami odprta tudi razstava likovnih del študentov ljubljanske Akademije za likovno umetnost. Število razstavljalcev je razmeroma omejeno, čeprav so napolnili s svojimi deli oba razstavna prostora Male galerije. Silkarska dela razstavljajo le Bernik, Sovre in Rogelj. Prevladujejo Bernikova olja z vsemi njegovimi že znanimi kvaliteta-

mi: izrednim formalnim spominom, slikarskim občutkom in sploh likovnim posluhom. Prav zaradi njegovega dobrega spomina opažamo v njegovih delih množico neprečiščenih vplivov. Rogelj razstavlja dvojje tihožitij, medtem ko je najboljše Sovretovo delo »Mož v rjavem«.

Černe, Järm, Zaharijaš in Kranjc razstavljajo malo plastiko v mavcu in glini. To so ljubke, večinoma povsem preprosto kom-

ponirane in oblikovane figurice brez vsakih ekstremnih poskusov. V nekaterih Jarmovih plastikah pa se že pojavlja osebni odnos do snovi in krepka suverena modulacija. V gornjem prostoru so razstavljene grafike Mikca, Golje, Bernika, Sovreta, Mačka, Kneza in Torkarja. Iz neznanega vzroka je razstavljena tudi ena suha igla Melite Vovkove. Tehnično so zastopani lesorezi, suhe igle in jedkanice. Tako za grafiko kot za slikarstvo lahko trdimo, da odraža mnogo neprečiščenih vplivov, kar je pri študentih še povsem razumljivo. Gornje mnenje pa lahko korigiramo z dejstvom, da so razstavljena v veliki večini starejša dela, znana ljubljanskemu občinstvu že z nekaterih razstav. Ta razstava nam je samo ponoven dokaz nadarjenosti razstavljalcev in ilustracija likovnega programa šole. M.

Prizor iz Klinarjeve ljudske igre »Plavž« v priredbi in režiji Vladimirja Sveteta.

IZ LIKOVNEGA SVETA SLIKAR OTTO DIX

Eden izmed najbolj zanimivih slikarjev starejših generacij na Nemškem je nedvomno Otto Dix, rojen leta 1891 v kraju Untermylius pri Geri. Ta umetnik, ki se je šolal v Dresdenu in Düsseldorfu in bil pozneje postavljen za profesorja na dresdenski umetnostni akademiji, je bil po nastopu nacizma 1933 odpuščen iz službe, leto nato so mu sploh prepovedali razstavljanje, dokler ga niso leta 1939 celo zaprli. Tik pred končanim razsolom hitlerjskega rajha je bil vpoklican kot črnovojnik in nato v francoskem vojnem ujetništvu preživel leto dni.

Na razstavi, ki jo je priredil pred kratkim Mestni muzej v Wuppertalu, je bilo Dixovo delo zelo nazorno predstavljeno. Zbranih je bilo skoraj šestdeset oljnih slik (portretov, figurinalnih kompozicij, tihožitij itd.) in prav toliko pastelov, akvarelov in risb. Razstavljeno gradivo je prav dobro prikazovalo tega umetnika, ki je bil eden izmed utemeljiteljev nemškega verzizma. Polagoma se je razvil v smeri slo-

ga nove stvarnosti, ki so jo nemški slikarji gojili predvsem v prvem desetletju po koncu prve svetovne vojne. Otto Dix je začel sprva kot občudovalec in skoraj posnemovalec izbrušene tehnike starih mojstrov. Z ostrim čopičem, naravnost pedantno skrbnostjo in vestnostjo obnavlja kar se da stvarno podano naravo, vendar so tudi te skoraj naturalistične podobe vselej obnem tudi simboli. Za preprostim realističnim videzom se skriva skrivnostno ozadje. Vendar je v Dixovem delu vselej v ospredju zanimanja človek. Človek brez časovne in krajevne oznake, trpeči človek današnjosti, razdvojen in nemiren, vreden umetnikovega razumevanja in sočustvovanja. Da je tako stališče, kakršna je zastopal Otto Dix v svojem delu — in kakršne je še danes — zbudilo nesvoljo nacizma, je razumljivo. Prav ta njegova človečanska usmerjenost mu pa med današnjimi nemškimi slikarji zagotavlja pomembno mesto in zaslužno spoštovanje.

L. A.

Drevi kulturni razgovori

Komaj trije kulturni razgovori so bili doslej v Križankah, pa vendar vse kaže, da brez njih ne bi mogli več prebiti. Postali so že dosti nadvse privlačna kulturna prireditve. V Križanke je vsak četrtek večji naval. Tako so bile za prejšnji četrtek vstopnice že dolgo poprej razprodane in tako pričakuje prirediteljica Delavska knjižnica tudi za drevi velik obisk.

Četrti govornik na kulturnih razgovorih bo Josip Vidmar. Osebnost, kakršna je nedvomno Josip Vidmar, eden najvidnejših literarnih kritikov v slovenski kulturni zgodovini, estēt in poznavalec literature, jamči, da bo drevišnji razgovor zanimiv. Nedvomno bo lahko Josip Vidmar povedal marsikaj prav o sodobnem slovenskem kulturnem ustvarjanju, o problematiki, ki je dokaj zamotana in ki že sama po sebi silk razmišljanje in reševanja. Naslov Vidmarjevega predavanja: Umetnost in družba.

LEONASIM MLADIM BRALCEM

France Beuk:

O POMLADI IN MAČKU

»Skrivnostni otok«

»Napiši mi kaj za otroke.« mi je rekel urednik.
»Vse sem že povedal.« sem mu odgovoril. »Nič novega nisem doživel. Bila je zima, zdaj je pomlad, to je vse...«

»Napiši mi kaj o pomladi.« mi je rekel.
Zdaj vidite. Ne uženete ga o kozji rog. Torej o pomladi, kot da bi pisal domačo nalogo. »Sneg je skopnel, zapihale so tople sapice, ptičke so zapele...« Vi, ki boste to brali, mi boste pa v mislih pritisnili »cvek«.

V resnici je pomlad. Vrabcji ne hodijo več na moje okna. Zdaj se potepuhom dobro godi. Sele ko bo pritisnil nov mrz, se me bodo zopet spomnili. Vrba pod oknom je oza ozelenela. Obe japonski češnji tako bogato cveteta, da ju ljudje kar gledajo. Marelice ob steni so že odcele, zdaj zelenijo. Po njih plezajo mačke iz sosednje hiše, ki hodijo na obisk. Temnosine so, z belimi lisami. Ali pa bele, s temnosivimi lisami, kakor hočete.

Podobno so tistemu mačku, ki smo mu rekli »naš maček«, četudi ni bil naš. Doma je bil pri sosedu onkraj zidu, kjer začnajo cveteti jablane in hruške. Bil je že zmlada velik potepuh. Preskočil je zid in se pretihotapil v hišo. Gledal je v oči, grbančil hrbet in narahlo otepal z repom, kot bi hotel reči: »Ali me boste spodili?«

Nismo ga spodili. Jaz imam rad mačke, rajši kot pse. Psov nimam rad, razen Šorka. Menda zato, ker sem se jih hudo bal, ko sem bil majhen. Lajali so in se zaganjali vame. Maček pa ne laja

Ali vam je znano, da...

- je atom tako majhen, da jih gre več kot eno milijardo na konico bučike!
- daje 1 kg urana toliko energije, da bi lahko pozimi en mesec osvetljevala in grela našo slovensko metropolo — Ljubljano!
- spada težko pristopna sepe-rozahnodna obala Paname med najmanj raziskana ameriška področja?
- poznamo posebno vrsto koruze, ki dozori v rekordnem času: v dveh mesecih!
- so poznali Egipčani bron že pred 4000 leti?
- imajo Američani v svojih stanovanjih več elektronek kot žarnice, to pa zato, ker so radioaparati pa tudi televizijski aparati zelo razširjeni.

in se ne zaganja. Le opraska te, če ga pogladiš proti dlaki. Tega ne mara. In tudi ne trpi, da bi ga vlekel za brke.

»Naš maček« ni praskal, ker ga nisem gladil proti dlaki, niti vlekel za brke. Jaz njemu nič, on meni nič. Med kosilom je čepel pri nogah in mi proseče gledal v oči. Če sem mu rekel: »Muc!« — se je vzpel in mi zasadi kremplje v kolena. Potem je dobil kaj za pod zob.

Bil je bister maček. Vedel je, da ni slabo imeti dva gospodarja. Tu se najš, tam se najš, tako se dá živeti. Ne vem, kako je vedel, kdaj je pri nas kosilo. Nikoli ga ni zamudil. To bi razumel, če bi bil imel uro, a je ni imel. Kadar je prišlo meso v hišo, je bil že na oknu in je s tacami brisal šipo. Meso je imel rad. Mislim, da bi zanj dal tudi brke.

A vsa čast — ni preganjal ptic. Menda se mu ni zdelo vredno. Le pomežikoval je, če se je kos drl nanj. Tudi miši ni preganjal. Bil je pač mestni maček, ki ni maral mesa v perju ali v koži. Pozimi se je rad grel pri naši peči. Če je bil sit, se mu kar ni mudilo domov. Včasih je poležaval v moji sobi, jaz sem pa pisal. Ko se je naspal, se je prelegnil in zazijal kot kak lev. Potem je odšel na potepanje.

Povedal sem že, da je bil velik potepuh. In velik pretepač. Tepel se je z mački. Posebno s tistim velikim rumenim mačkom, ki je bil progast kot tiger in je imel glavo kot škaf. Včasih je bil ves oklan in je hodil le po treh nogah. Ležal je in si lizal ranjeno tace. Ko je zopet hodil po vseh štirih, se je znova potepel.

Nekoč je dobil rano na vratu pod ušesom. To je bilo huje kot takrat, ko so ga bili paglavci oblijli z mrzlo vodo, da je kašljal in hropel. Rane na vratu ni mogel lizati, da bi ozdravel. Bila je zmeraj večja. Zalosten se je vlačil okrog, tudi jed mu ni več držala. Včasih je tožeče zamijavkal. Nismo vedeli, kako bi mu pomagali.

No — in zdaj ga ni več. Nekje leži zakopan. Bolje tako, kot da bi se mučil. Tožilo se mi je po njem. Hotel bi, da bi me še gledal proseče: »Ali mi boš kaj dal? In da bi polegaval v moji sobi, ko jaz pišem...«

Tako, vidite, sem začel pisati o pomladi, a sem končal z mačkom. Tako kot tisti kovač, ki je hotel »kupati« sektra, a je nastala kosa. Pa drugič o pomladi, saj je še ni konec.

Hiša, v kateri je F. Bevk preživel mlada leta. (Zakojca pri Cerknem)

7 zlatih košev

»Tako. Zdaj se pa vrnite!« je rekel stari Košej in se kot kakšen plesalec zasukal na peti.

Cudno se je smehljaj, otroci pa so ga razočarano gledali. Niso bili opazili, da so že prišli do Mankovih smrek. Kadar pa so prišli do Mankovih smrek, so se morali vsakokrat posloviti od Košja in se vrniti v dolino.

»Pa srečno, otroci!« je še pozdravil in odhitel v breg. Hodil je naglo, ni se zmenil za starost. Na vrhu brega se je razkorajčila Mankova kmetija. Nedaleč stran pa je mežikala med drevjem bajtica, ko osamljeno oko je mežikala. In v tej bajtici je živel stari Košej. Vsi so ga klicali tako, ker je pač vedno hodil po svetu s košem na hrbtu.

Otroci so še stali pri Mankovih smrekah in zrli za njim.

»Strašno rad bi vedel, kaj skriva Košej v svoji podrti bajtici,« je tiho dejal Lipš.

»Moj dedej pravi, da ima v bajtici sedem zlatih košev, ki so več vredni ko graščina,« je hitela Manca.

»Eh, ne verjamem. Nak! Če bi jih res imel, bi mu jih že zdavnaj kdo ukradel!« je zamahnil z roko Vanč.

»Nihče mu jih ne more ukrasti!« se je spet oglasila Manca. »Bilo je pred leti, ko nekoč Košja ni bilo doma. Ko je to zvedel Lojnikov Miha, se je brz prihnul k njegovi bajtici in vstopil. Vrnil se je s sedem brez košev, pa tudi brez pameti. Dedej pravi, da je Miha od takrat malo čez les.«

Potem so se vrnili v dolino, pohiteli so nazaj v vas. Čez nekaj dni bo Košej spet prišel med nje in bo pel in bo plesal ter take razdiral, da bo marsikateremu črevo oteklo od smeha. Vsi bodo spet pozabili na skrivnostno bajtico in na sedem zlatih košev.

Le Lipš zlati koši niso dali več miru. Ne podnevi, ne ponoči, ne pri igri, ne pri delu. Listo o Mihi so si ljudje samo izmislili, si je govoril.

Ko je Košej čez nekaj dni spet prisel v vas in otrokom zaplesal svojevrsten, koševlji ples, je Lipš naskrivaj stekel k njegovi bajtici. Sprva je bil na moč korajžen. Bolj pa se je bližal

Pred kratkim je Mladinska knjiga izdala Jules Vernon roman »Skrivnostni otok«. O tej dokaj zajeti knjigi ter o njenem avtorju želimo napisati nekaj vrstic.

V »Skrivnostnem otoku« opisuje Jules Verne izredno umetniško močjo usodo ljudi, ki so pobegnili z balonom iz ujetništva. Balon je zajel strahovit vihar in ga odločil na neznanem otoku. Brodolomci so preživeli to mnogo let in z osakim dnevom so ustvarili nekaj novega, kar jim je olajšalo življenje. Zlasti iznajdljivo in bistroumen je ing. Smid, značilna oseba Jules Vernovih utopičnih romanov.

V »Skrivnostnem otoku« zopet srečamo kapitana Nema, junaka iz knjige »2000 milj pod morjem«, ki ga brodolomci mrtvega skupno s njegovo podmornico Nautilus pokopljejo na dno morja.

Na koncu so brodolomci še enkrat v veliki nevarnosti. Toda tudi zdaj se srečno rešijo in za vedno zapustijo skrivnostni otok skupaj z divjim človekom, ki se ga mogoče kdo izmed vas še spominja iz »Otroka kapitana Grant« kot kaznjenca.

Jules Vernov romanu so kljub temu, da so bili napisani v letih 1859—1905, še danes zelo priljubljeni. Jules Verne je sicer živel v

času, ko se je tehnika šele razvijala in je bilo oзраžje še neosvojeno od človeka, vendar je bil Verne s svojo fantazijo za celo stoletje pred sodobniki.

Na nekaterih mestih je sicer nekoliko preoč znanstven, toda to v celoti ne zmanjšuje umetniške vrednosti njegovih številnih del. Jules Vernovi romani se odlikujejo predvsem po opisih narave, ki je sicer izmišljena, toda prikazana je izredno plastično.

Vernova dela so ena sama velika borba človeka z naravo, ki si jo hoče osvojiti in pokoriti.

Tudi danes, v dobi letal, ki so hitrejša od zvoka in traja potovanje okoli sveta le 48 ur, v dobi atomske podmornice Nautilus, daljne sorodnice Jules Vernove podmornice, v dobi atomskega orožja, v dobi, ko začnjo človek realno misliti na polet v vesolje, tudi v tej dobi skuša človeštvo raziskati naravo in si jo podrediti.

Prav gotovo tudi to dejstvo, poleg mnogih drugih lepih lastnosti, zvišuje vrednost Jules Vernovih del in njihovo veliko priljubljenost zlasti med mladimi bralci.

Jakob Müller,
V. razr. klas. gimnazije
Ljubljana

obesil obleko, poiskal pisker in zbral vrhje. Ves čas se je boječe oziral in potne kaplje so se mu zalesketale na čelu. Zbežati ni mogel. V strahu je pričakoval, kaj bo.

Bajtica je premogla eno samo ozko okno. Seveda je bilo zagnjeno. Vrata pa so bila nenavadno velika. Pod streho je Lipš

opazil za pest veliko linico. Pa-jek jo je uporabljal za lovišče. Cisto gotovo so vrata zaklenjena je pomislil Lipš. Ko pa se je samo dotaknil kljuka, so se vrata na stečaj odprla, pri tem pa tako neznanško zuevilila, ko da se je oglasilo devet mačk hkrati. Lipš je odskočil. Čez čas pa je le pokukal v bajtico. Temno je bilo v njej, nobene stvari ni razločil. Previdno je prestopil prag.

Ze je stal sredi izbe. Ko so se mu oči že malo privadile na temo, so začeli rasti okoli njega razni predmeti. Nenadoma je v kotu zalostno zamijavkalo. Lipš je skočil k oknu in ga odgnil. V izbo se je vsula svetloba. Iz kota je pristopicala suha mačka in se mu stisnila k nogam. Potem je zagledal borno ležišče, nekaj ponošene obleke je viselo na žeb-lju, na razčejeni pečici je počival očrnel pisker. Sredi izbe pa je ležalo na kupu šibje za pletenje košev. Zlatih košev pa Lipš ni našel, pa čeprav je razmetal vso bajtico. Bil je razočaran, jezen. Zato je prevrnil ubogo pečico, zalučal pisker v steno, razdril ležišče in razkopal vrhje.

Takrat pa so se vrata treskoma zaprla. Kmalu nato je Lipš zaslišal v strehi votel glas: »Kdor že si, nisi storil prav. In zato poslušaj, kaj ti ukazujem: Brž pospravi izbo! Kdor že si, stori to brž...!«

Lipš je ves prestrašen pobral pečico, naglo poravnal ležišče,

Tedaj je nekdo s podstrešja spustil lestev. In po njej je počasi prilezel, nak, njega pa Lipš res ni pričakoval, po lestvi je počasi prilezel stari Košej.

Najprej je pregledal, če je v izbi spet vsaka stvar na običajnem mestu. Nato je stopil k Lipšu, mu natančno pogledal v obraz, nato pa spregovoril: »Vem, Lipš, kaj si iskal... Če bi bili v tej moji borni bajtici zlati koš, bi jih že sam zdavnaj našel... Brez tebe bi jih našel. Ni bilo lepo, da si mi tako razmetal po sobi. Lahko rečem, da s tvojim srcem ni vse prav. Ne bi mi smel narediti tega, saj sem doživel že dosti hudega. Skoraj vse življenje sem se preživljal s pletenjem košev. Ni mi bilo tako dobro, kot je danes tebi...«

Lipš ga še nikoli ni videl takega. Stari Košej je bil vendar vedno norčav in nasmejan, kadar je prišel v vas. Nihče ga še ni srečal z žalostnim obrazom.

»Pojdi! Srečno!« je dejal stari Košej in mu odprl vrata. Na pragu je Lipš še za trenutek postal. Rad bi mu še nekaj rekel, pa ni spravil niti glasu iz sebe. Potem se je Lipš vrnil v dolino s težkim srcem.

Za Košja je bila zdaj bajtica oskrunjena. Zato se je izselil. Ni se odselil kam daleč. Za nič na svetu ni maral proč od Uršlje gore. Ustavil se je pri Lužniku, ki je imel prav tako bajtico.

Leopold Suhodolčan

MI O PROMETU

Na naši šoli je začel delovati prometni krožek. Sprva se je prijavilo veliko število dijakov, pozneje pa na sestanke niso redno hodili. Nekateri sošolci so se norčevali iz nas češ, da je to za četrtošolce preotročje. Tretje- in četrtošolci smo imeli sestanke skupaj, saj nas je bilo iz dveh četrtilih razredov komaj šest.

Predavala nam je študentka-prometnica Janč.

Gledali smo filme o razvoju cest in avtomobilov, o gradnji in vzdrževanju cest, naučili smo se mnogo novega. Marsikdo od nas prej ni vedel, da imamo ceste

provega, drugega, tretjega in četrtega reda, da imamo znake prepovedi, nevarnosti in omejitve, kaj je varnostni, otok itd.

Če sem šla kdaj prej čez cesto, sem se plašno ozirala okrog, pa bi

Igračka za brateca in sestrico

Tu vidite dva žejna ptička, izrezljana iz vezane plošče in pritrjena s štirimi majimi vijaki na dve letvici. Med njima se nahaja skodelica, iz katere kaj blazno pijeta, brž ko začnemo premikati letvici levo in desno.

Ptička in letvici je potrebno izrezljati v prirodni velikosti. Zato si najprej narišemo centimetrov mrežo z enakim številom kvadratov kakor na skici, nakar nam ne bo težko vrisati obeh ptičkov in letvic. Takoj zatem prekopiramo na les najprej ptička in posebej še letvici, pri čemer ne pozabimo vrisati tudi mesta izvrtin za vijake. Kdor je dober risar, bo oba ptička in skodelico lepo pobarval z vodenimi ali olj-

me še kmalu potožil avto, ali pa me je prometni miličnik opozoril. Sedaj pa se avtomobilov več ne bojim, ker vem, da morajo čez prehod za pešce voziti počasneje in na ovinkih in križiščih zavirati. Bojim pa se kolesarjev. Ti divjajo po cestah meni nič — tebi nič, se ne menijo ne za pešce ne za prometne znake. Ne rečem, da med njimi ni izjem. Tudi mi, ki smo se osem ur učili o prometnih predpisih, bomo uporabili vse svoje znanje, ki smo si ga v krožku pridobili.

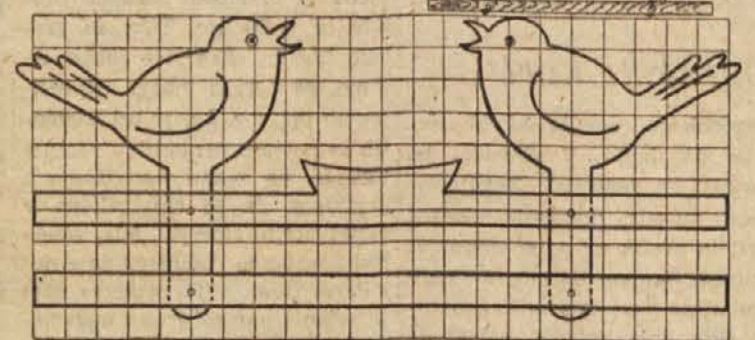
Za zaključek krožka pa smo se peljali z avtobusom v okolico Ljubljane in mimo glavnih križišč, ter utrjevali svoje znanje. Nismo se slabo odrezali.

Potem smo se še trikrat slikali. Pred avtobusom, pred šolo in v Polju. Z avtobusno vožnjo smo zaključili naš prometni krožek. Trud nas oseh ni bil zaman.

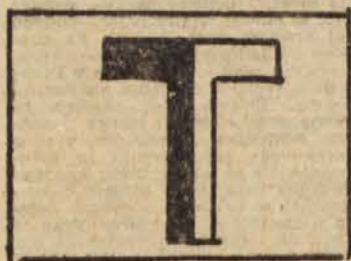
Tatjana Špent,
IV. r. gimn., Ljubljana

nimi barvicami ter vse skupaj premazal z brezbarvnim nitrolakom.

Miloš Macarol

REBUS

PO XX. PARTIJI ZA SVETOVNO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

Naslov svetovnega prvaka ima Smislov tako rekoč v žepu

Dobil je tudi dvajseto partijo — Potrebna mu je le še ena točka

Moskva, 24. aprila. — Svetovni prvak v šahu Mihail Botvink je danes predal dvajseto partijo Vasiliju Smislovu, da bi nadaljeval igrati. Smislov vodi sedaj v dvoboju za naslov svetovnega prvaka z 11,5 : 8,5.

Smislovu je potrebna za osvojitve naslova le ena sama točka, ki jo bo verjetno brez večjih težav dobil v preostalih štirih partijah.

Vasilij Smislov

Šport no svetu

Bell 784

Na atletskem mitingu v Columbusu (Ohio) je olimpijski zmagovalac v 100-ku v daljino Greg Bell postavil izjemen rezultat v tej disciplini: 784 cm. Reča, da je Bell letos že zgodaj v odlični formi in da bi utegnil naposled je srušiti Owensov rekord, ki velja še od predvojnih časov naprej.

Gira prva v Montbrisonu

Na XII. mednarodnem košarkarskem turnirju v Montbrisonu, ki je na njem zadnja tri leta zmagovala ljubljanska Olimpija, je letos v odsotnosti ljubljanskih košarkarjev zmagala Gira iz Bologne. Italijani so v finalu premagali Slovan iz Prage s košem, ki ga je dve sekundi pred koncem dosegel Lucev. Mimo domačinov je na tem turnirju nastopilo še ameriško moštvo Desert Rat's Chabley.

Kandidature že za leto 1964

Zupan kalifornijskega mesta Los Angeles Poulson je pisal pred kratkim predsedniku ameriškega olimpijskega komiteja Wilsonu. V pismu je uradno postavil kandidaturu Los Angelesa za prireditelja olimpijskih iger leta 1964. Poulson je poudaril med drugim, da je šport v Kaliforniji zelo razvit in da krajevnim atletskim ter drugim športnim nastopom prisostvuje tudi po več 10.000 gledalcev. Prav tako bi do skrajnih tehničnih meja dopolnil že obstoječi sistem športnih naprav.

Kaže pa, da Los Angeles nima dosti možnosti, da bi uspel a svojo kandidaturu. To mesto je priredilo olimpijske igre že leta 1932. Ni velike verjetnosti, da bi po zimski olimpiadi, ki bo v Squaw Valleyu leta 1960, prišlo spet ameriško mesto na vrsto za prireditelja letnih olimpijskih iger. Toda tudi tedaj bo ameriški olimpijski komitej brskal po prednost Detroitu, ki je že prej najvil svojo kandidaturu.

Z nogometnega igrišča v bolnišnico in nazaj

Na tekmi druge nemške lige je bil igralec moštva Bottrop Bagh poškodovan v 25. min. prvega polčasa. Pri trčenju z nasprotnikom je dobil na hoka 5 cm dolgo rano. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so mu rano zažili. Toda Bagh ne bi bil pravi nogometaš, če ne bi zahteval, da ga takoj prepeljejo nazaj na igrišče, kar so tudi storili. Vrnil se je v igro in njegovo moštvo je uspelo obdržati neodločen rezultat 0:0 v tekmi proti močnejšemu Bayer Leverkusenu.

nik se je čutil sigurnega, zato svojega položaja ob prekinitvi sploh ni analiziral. S to zmago bi Botvink izenačil stanje dvoboja na 7,5 : 7,5. Prvo razočaranje za Botvinka je nastalo, ko je Smislov nadaljeval z odporom. Botvink je nato napravil grobo napako, ki

je Smislov stajano izkoristil in partijo remiziral.

Brzobjavke

REKA, 24. apr. — Nogometni klub »Reka« bo tudi letos organiziral mednarodni mladinski nogometni turnir kvarterske riviere. Doslej so se prijavili Split, Dinamo (Z), Vasas (Budimpešta), Gyzeri (Madž.), Dinamo (Zlin), nato Antracht (Frankfurt), Sturm iz Graza, in en klub iz Kopenhagena, ter dva italijanska kluba, verjetno Milan in Udinese. Turnir bo trajal od 23. do 30. junija.

VALJEVO, 24. apr. — V Valjevu je domača šahovska ekipa odigrala match na desetih deskah z reprezentanco Budimpešte. Zmagali so madžarski šahisti z rezultatom 6,5:3,5. Ekipa Valjeva je na prvih štirih deskah dosegla rezultat 3:1 v svojo korist.

NEW YORK, 24. apr. — Marshalov šahovski klub v New Yorku je na dvokrožnem dvoboju na 22 deskah premagal londonski šahovski center s 26,5:17,5.

ZAGREB, 24. apr. — Udeleženci avtomobilskega Rallyja Akropolis, ki so davi startali v Trstu, so jutraj vozili skozi Zagreb, kjer je bila kontrolna postaja. Naša dva tekmovalca Vuković in Malerčić sta izjavila, da je pot od Trsta do Zagreba potekala brez kakršnih koli nezgod in težav.

Na Ravnah je šlo domačinom še težje. Fužinar je z zelo dobro igrjo, ki jo je podprla še sreča, osvojil niz, dasiravno je »Maglič« vodil še z 10:2. To je bilo odlično, ker so domačini postali bolj samozavestni in si vendar zagotovili zmago. Ne moremo pa podvomiti, da ne bi mogli »Maglič« presenetiti še marsikatero moštvo zvezne lige, brž ko se bodo njegovi igralci odresli startne tremo.

V prvem kolu je bilo nekaj presenečenj. Adjugoslavci je s 3:2 premagala Železnikarja, dasiravno bi po potoku prav lahko zmagal tudi Železnikar, ki je nastopil na

Mihail Botvink

te tekmi kot favorit. Uspeh Mladosti je le polovičen. Novi Beograd je premagala s 3:1, a gladko izgubila proti Crveni zvezdi z 0:3. Kaže, da letos ne bo mogla tekmovati za najvišji naslov. Za to mesto se bo po prvem kolu sodej še vedno potegovala Crvena zvezda. Ali je to moštvo zares v formi ali pa je imelo proti Mladosti le dober dan, bomo videli že v soboto in nedeljo. Beograščani bodo namreč gostovali v Mariboru proti Braniku in na Ravnah proti Fužinarju.

Mariborčani se bodo po vsej verjetnosti skušali oddolžiti Beograščanom za lanskoletni poraz. Napovedi govoriyo v njihovo korist, saj nastopajo z vsemi najboljšimi igralci.

Fužinar kot novinec v ligi nima kaj izgubiti. Zato bo bržčas lahko zmagal bolj sproščeno in morda vendarle pognal nekoliko strahu renomiranim gostem v gosti. Morda bo k večji izenačenosti dvoboja pripeljala utrujenost igralcev Crvene zvezde, ki bodo dan prej nastopili na teški tekmi proti Braniku.

Medtem ko se naši odbojkarški klubi s severnega dela Slovenije borijo v zvezni ligi, pa vlada v Ljubljani precejšnje kvaliteto mrtvilo. Zato bo danes, v sredo popoldna ob 16. uri na igrišču Olimpije zanimiva tekma študentskih odbojkarških reprezentanc Zagreba in Ljubljane. Ante

Priloge na Dan mladosti

Sportna društva in zveze v ljudski republiki Hrvatski pripravljajo za Dan mladosti bogat športni spored. Športne prireditve bodo ves maj v okrajnih in občinskih središčih. Partizan Hrvatske pripravila »Nastop Mladosti na Reki, v Osijeku, Karlovcu, Slaku in Gospiću. Strelski zveza bo priredila številna prvenstva. Za Dan mladosti se bodo pomerili tudi slovenski in hrvaški šahisti na 50 do 100 deskah. Razen tega so predvidene tudi tekmovalne šolske mladine in pripadnikov JLA. Košarkarska zveza bo priredila prvenstva delovnih kolektivov, odbojkarstva pa turnir kvalitetnih moštov. Svoja tekmovalna bo imela tudi teniška, veslaška, konjeniška, kolesarska in atletska zveza.

V Kumrovcu, kjer pripravljajo svečan začetek štateta, bo tradicionalno prvenstvo Jugoslavije v partizanskem maršu na 18 km.

Slovenska predstavnikina proti Crveni zvezdi

Na Ravnah je šlo domačinom še težje. Fužinar je z zelo dobro igrjo, ki jo je podprla še sreča, osvojil niz, dasiravno je »Maglič« vodil še z 10:2. To je bilo odlično, ker so domačini postali bolj samozavestni in si vendar zagotovili zmago. Ne moremo pa podvomiti, da ne bi mogli »Maglič« presenetiti še marsikatero moštvo zvezne lige, brž ko se bodo njegovi igralci odresli startne tremo.

V prvem kolu je bilo nekaj presenečenj. Adjugoslavci je s 3:2 premagala Železnikarja, dasiravno bi po potoku prav lahko zmagal tudi Železnikar, ki je nastopil na

te tekmi kot favorit. Uspeh Mladosti je le polovičen. Novi Beograd je premagala s 3:1, a gladko izgubila proti Crveni zvezdi z 0:3. Kaže, da letos ne bo mogla tekmovati za najvišji naslov. Za to mesto se bo po prvem kolu sodej še vedno potegovala Crvena zvezda. Ali je to moštvo zares v formi ali pa je imelo proti Mladosti le dober dan, bomo videli že v soboto in nedeljo. Beograščani bodo namreč gostovali v Mariboru proti Braniku in na Ravnah proti Fužinarju.

Mariborčani se bodo po vsej verjetnosti skušali oddolžiti Beograščanom za lanskoletni poraz. Napovedi govoriyo v njihovo korist, saj nastopajo z vsemi najboljšimi igralci.

Fužinar kot novinec v ligi nima kaj izgubiti. Zato bo bržčas lahko zmagal bolj sproščeno in morda vendarle pognal nekoliko strahu renomiranim gostem v gosti. Morda bo k večji izenačenosti dvoboja pripeljala utrujenost igralcev Crvene zvezde, ki bodo dan prej nastopili na teški tekmi proti Braniku.

Medtem ko se naši odbojkarški klubi s severnega dela Slovenije borijo v zvezni ligi, pa vlada v Ljubljani precejšnje kvaliteto mrtvilo. Zato bo danes, v sredo popoldna ob 16. uri na igrišču Olimpije zanimiva tekma študentskih odbojkarških reprezentanc Zagreba in Ljubljane. Ante

Slovenski telovadci in telovadke se marljivo pripravljajo za nastop v Pragi proti reprezentanci češkoslovaške telovadne organizacije ROH. Preteklo nedeljo so se pomerili med seboj v telovadnici na Taboru. Na sliki vidimo lepo izvedbo Skaze iz Hrastnika na bradlji.

te tekmi kot favorit. Uspeh Mladosti je le polovičen. Novi Beograd je premagala s 3:1, a gladko izgubila proti Crveni zvezdi z 0:3. Kaže, da letos ne bo mogla tekmovati za najvišji naslov. Za to mesto se bo po prvem kolu sodej še vedno potegovala Crvena zvezda. Ali je to moštvo zares v formi ali pa je imelo proti Mladosti le dober dan, bomo videli že v soboto in nedeljo. Beograščani bodo namreč gostovali v Mariboru proti Braniku in na Ravnah proti Fužinarju.

Mariborčani se bodo po vsej verjetnosti skušali oddolžiti Beograščanom za lanskoletni poraz. Napovedi govoriyo v njihovo korist, saj nastopajo z vsemi najboljšimi igralci.

Fužinar kot novinec v ligi nima kaj izgubiti. Zato bo bržčas lahko zmagal bolj sproščeno in morda vendarle pognal nekoliko strahu renomiranim gostem v gosti. Morda bo k večji izenačenosti dvoboja pripeljala utrujenost igralcev Crvene zvezde, ki bodo dan prej nastopili na teški tekmi proti Braniku.

Medtem ko se naši odbojkarški klubi s severnega dela Slovenije borijo v zvezni ligi, pa vlada v Ljubljani precejšnje kvaliteto mrtvilo. Zato bo danes, v sredo popoldna ob 16. uri na igrišču Olimpije zanimiva tekma študentskih odbojkarških reprezentanc Zagreba in Ljubljane. Ante

V Kumrovcu, kjer pripravljajo svečan začetek štateta, bo tradicionalno prvenstvo Jugoslavije v partizanskem maršu na 18 km.

Tirnanic v Rimu

Zvezni kapetan jugoslovanske nogometne reprezentance Aleksander Tirnanic je odpotoval v Rim. Prisostvoval bo kvalifikacijski tekmi za vstop v finale svetovnega nogometnega prvenstva med Italije in Severno Irsko. Tirnanic hoče vsekakor videti, kakšna je forma in taktika italijanskih nogometašev, ki bodo 12. maja nastopili v Zagrebu proti Jugoslaviji.

Smučarji že trenirajo na Zelenici

Na Zelenici nad Tržičem je še meter snega. Zato proga, ki se bodo na njej pomerili v nedeljo najboljši slovenski pa tudi izvrstni avstrijski in italijanski smučarji, ne bo nevarna kot pred leti, ko je iz snega zljalo skajlovje. Proga zeleniškega velesialoma bo dolga 3000 m in bo zahtevala od tekmovalcev prav vse. Tržiški smučarji marljivo trenirajo. Nastopili bodo vsi najboljši. Na startu bomo videli razen Matevža Lukanca, Stieža, Dorčnika, Perkota, bratov Krnelj, še Muleja in Jesericane s Kunšičem na čelu. V borbo za prva mesta pa bodo seveda temeljito posegli tudi smučarji Enotnosti. Od Avstrijev je že poznano, da se bosta udeležila tekme Lippowetz in Soelle iz Beljaka. Oba sta poznana v mednarodni konkurenci in sta že večkrat zmagala na jugoslovanskih smučiških.

Litijski atleti vabijo na svoje prireditve

Atleti v Litiji se že delj časa vneto pripravljajo na novo sezono. Društvo je sicer v zadnjih letih zapustilo precej kvalitetnih atletov, toda delo kljub temu ni zastajalo, ker so moštva pridobila veliko novincev. Razen pomanjkanja rekvizitov in opreme tate AK Litija še problem, kje tekmovali. Sedanje zasilne tekmovalne naprave na nogometnem igrišču so popolnoma izrabljene, dočim letos začeta dela pri izgradnji tako potrebne atletske steze iz objektivnih razlogov je počasi napredujeto.

V organizacijskem pogledu se je klub letos dobro urdil, tako da je odbor vzoze povezan z mladino. V Litiji so nedavno ustanovili tudi sodniški zbor, pravkar se sodniki pripravljajo na izpita, tako da bomo

NOGOMETNI POKAL JUGOSLAVIJE

Danes polfinale v Beogradu

Moštvo presenečenja »Šibenik« bo igralo proti Partizanu — Drugi finalist bo odločen med Radničkim in Budućnostjo

Danes se bodo v Beogradu pomerile štiri najboljšje nogometne enajstorice v tekmovalju za jugoslovanski nogometni pokal. Najprej bosta igrala Partizan in »Šibenik«, nato pa Radnički in Budućnost.

V tekmovalju za pokal predsednika Tita je imel doslej največ uspeha Partizan, ki je zmagal trikrat, dvakrat pa je bil polfinalist. Beograjski Radnički je bil dvakrat v četrtfinalu, največji uspeh Budućnosti pa je bil vstop v polfinale leta 1949. Moštvo »Šibenika« nastopa prvič v polfinalu. V minulih tekmovaljih niso bili nikoli v zaključnem tekmovalju.

Zanimivost letošnjega polfinala je, da nastopa kot predstavnik zgorajne

dela prvenstvene lestvice zvezne lige le Partizan. V minulosti sta bili v finalu vedno dve najboljši ekipi zvezne lige.

Kljub temu pa je tekmovalje za jugoslovanski pokal zelo zanimivo, ker omogoča tudi manj renomiranim moštvom velike uspehe. Letos se je to posrečilo »Šibeniku«, ki je dosegel letos zares izreden uspeh.

»Ljubljana« : Krim

Danes bo na stadionu »Ljubljane« v Šiški prijateljska nogometna tekma med prvaki moštva »Ljubljane« in »Krimas«. Začetek tekme ob 16.30. V predtekmi se bosta srečali mladinski reprezentanti »Ljubljane« in »Zasavje«. Začetek predtekme ob 15. uri. Vstopnina enotna 50 dinarjev.

Pionirji si sami grade športni park

Ze lani je bila dejavnost pionirjev odreda »Letalce« na Šoli v Skopljah pri Brezicah nadvse presenetljiva. Letos pa bodo zgradili pionirji sami igrišče za telesno vzgojo otrok od drugega leta dalje in mladine do osemnajstega leta. Ta delo ureničujeto pionirji po načrtih šolskega upravitelja Marijana Prosema, na šolskem zemljevidu sredi zelenih travnikov.

Graditev ima velik vzgojni smoter v kolektivnem zbiranju predloške, šolske in polske mladine. Kaj pa sredstva za gradnjo? Pionirji in mladinci ustvarjajo akoraj iz nič. Imajo le potrebne fizikturne rekvizite. Okrog prostornega igrišča je ozelezeno sto posajenih topolov, na splaniranem prostoru pa klijje trava. Okrog bo splejana proga za tek od 60 do 200 m. Pod topoli bodo klopi za gledalce. Na igrišču bodo vse naprave za atletiko, razen tega pa še prostor za odbojbo, košarko ter prostor za druge igre z žogo. Tod bo tudi zabavišče z gugalnicami, vrtičkom, malo kegljišče itd. Strelska pionirska sekcija pa bo imela svojo strelišče. Takoj ob igrišču je vodnjak z dobro pitno vodo.

Zgraditev tega pionirkega igrišča v Skopljah je velikega vzgojnega pomena, saj se bo na njem zbirala vsa vsilka mladina iz Skopje, Viher in Mrtvico. Pionirji se borijo z velikimi težavami. Godno gospodarstvo Brezice jim je namesta lepa, ki pa zelo potrebujejo, podarilo 5000 din in topole. Predstavniki občinskega odbora in odseka za prosveto v Brezicah so pionirjem obljubili pomoč, za isto pa bodo prosili tudi občinski odbor v Krškem. P. H.

Turnir za 25-letnico FIBA

V okviru III. mednarodnih mladinskih iger v Moskvi bodo priredili v počastitev 25-letnice mednarodne košarkarske zveze mednarodni košarkarski turnir, na katerem bodo nastopili tudi moštva iz ZDA in Latinske Amerike.

V SLUŽBO SPREJMEMO TAKOJ:

gradbene tehniko gradbene delovodje zidarje

Samska stanovanja na razpolago. — Ponudbe pošljite na tajništvo podjetja.

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »Zidar«, Kočevje

1345

MOŽ V SIVEM Sloan Wilson

»Zapomni si, kar ti povem,« ji je govorila sestra Alice. To je bilo takrat, ko je Betsy sporočila svojim staršem, da se bo poročila s Tomom. »Zapomni si,« ji je rekla sestra, »če se boš zdaj poročila, ti bo še žal. Premislaj si. Nekeč se boš spomnila teh mojih besed, zato je bolje, da upoštevaš nasvet, se preden bo prepozno. Počkaj do konca vojne! Neumno je vsako deklo tvojih let, če se zdaj poroči z moškim, ki mora na vojsko.«

»Saj ga poznam že tri leta,« je odgovorila Betsy. »Vendar pa ne veš, kaj bosta vsak zase čutila, ko se bosta spet sešla po vojni.«

»Čutila bova prav tisto kot zdaj.«

Kako pogumno so zvezele te besede! — Le čemu zdaj razmišljaš o Alici? — Nagnila se je nad pekelnik in ugasila cigareto. Tom se je v postelji zraven nje neravno obrnil. V najinem zakonu ni ničesar napačnega, prav gotovo ni ničesar nepopravljivega, je razmišljala Betsy. Ne moreva se vedno vesti tako, kot se veselijo otroci, ki se kar naprej igrajo.

odhodom k vojakom. Kako srečna sta bila takrat! Tom je izdal večino svojih prihrankov za poročne prstane in za krasen diamantni prstan, ki ji ga je podaril. Takrat sta se smejala, kimala pa sta spoznala, da je pomenil nakit, ki ji ga je kupil iz kavalitstva, najbolje vložen denar v vsem njunem zakonu. Ko je dala pred nekaj tedni očistiti prstan, ji je zlatar ponudil zanj mnogo več, kot je plačal Tom, ker so se med vojno diamanti zelo podražili. V smešnem darilu je bil denar zelo pametno naložen, mnogi skrbno pripravljene načrti o boljšem zaslužku pa so klavrno propadli. Rada bi začela iznova, je razmišljala, spet bi rada živela vsa ta leta in ugotovila napake. Ko sta se vzel, sta najela v Bostonu majhno stanovanje. Tom je na njeno željo takoj kupil psa bernardina in angorsko mucko z modrimi očmi. To dvoje si je želela, ker ji niso starši v hišici na gričku v Beaconu nikoli dovolili, da bi imela živali. Zdaj se je v postelji leže jasno spominjala tistih predvojnih mesecev, okornega psa, mačke z izbuljenimi očmi. Toma in sebe, kako so se vsi valjali po tleh z veliko, rdečezlato orientalsko preprogo, ki jim jo je bil nekdo dal za poročno darilo.

Takrat nisva bila premlada za poroko, je ugotavljala, zdaj pa je minile že dvanajst let in sva prestara, da bi začela vse iznova. Morda si prav zaradi tega tako želim, da bi se preselili iz te hiše.

Ne želim si velike hiše, želim si nazaj tiste tri mesece pred vojno. Videti je, kakor da sva bila Tom in jaz poročena dvakrat, enkrat pred vojno in drugič kasneje, jaz pa si želim nazaj tiste čase po prvi poroki.

»Zapomni si, kar ti povem,« je Betsy spet slišala Alicin glas. Hudičeva Alice, se je jezila. Vendar mi ni žal, da sva se poročila. Zadovoljna sem, da nisem poslušala njenega nasveta. Vse od začetka vojne je Tom mnogo delal; vedno so ga morile skrbti, mense

pa utruja delo z otroki. Oba sta preutrujena. »Težka trideseta leta« pravijo temu zdravnik; to je čas, ko imajo ljudje otroke, ko si morajo urediti dom, ohraniti delo in vse drugo. Samo utrujena sva, zato v naju ni več veselja.

Pa smo tam, pravim! Morda zveni neumno, res pa je. Nama ni več smešna nobena reč. Ni kriva ta hišica niti ne Zeleni dvored, ni kriv Tom in jaz tudi ne. Preprosto: nič več ni zabavno. To pa je strašno, zakaj ko vas to prevzame, vam ni več pomoči.

»Zakaj?« je razmišljala. »Le zakaj?« Morda bi se bilo treba zateči k psihiatru po odgovor. Morda bi morala Tom in jaz k zdravniku! »Kaj je z vama?« bo vprašal psihiatr. Jaz pa mu bom odgovorila: »Ne vem, nobena reč se nama ne zdi več zabavna. Vesela glasba je iznenada utihnila in se noče več ponoviti. Čudno? Ali se to res vsakomur primeri v zakonu?«

Psihiater nama bo povedal to ali ono, je razmišljala Betsy, toda jaz se ne menim za to. Ljudje dandanašnji mnogo dajo na razloge, malo pa na pogum in iznadljivost. Zeleni dvored nama ni všeč. Prav, pa se bova preselila. Tom je dobil dobro službo, jaz se bom potrudila za dobro razpoloženje, pa bo. Prebedasto, ponoči razmišljam, namesto da bi spala!

Stisnila je pesti in se ugriznila v ustnico. Tako je delala še kot dekletke, ko se je med sencami plaho bližala postelji, trdno odločena, da ne bo pokazala strahu in pa ljubosumnosti na sestro, ki je sedela v pritličju pri kaminu in se smejala. — Pogledala je Toma. Skrbno ga je pokrila z odejo, ki mu je zdrnila s pleč. Potem je zaspala. Ko se je zjutraj zbudila, je bila spet tako odločna in vesela kot vedno. Tiho je pela, ročno pripravila zajtrk in pospremila moža na postajo.

Stiri dni potem, ko je Tom večerjal pri Hop-

kinsu, je že petič pretipkal govor, ki ga je pripravil za prvo revizijo. Vse od prvega stavka — »V veliko čast si štejem, da sem nocoj med vami« — pa do zadnjega — »To je naloga, ki jo moramo izpolniti« — se je zdelo Tomu dobro sestavljeno. Res je že, da se je zdel govor zelo dober njemu, ker ga je sam sestavil, toda ne glede na njegov trud bi predsednik radijske družbe United lahko s tem govorom propagiral načrt za pomoč duševnim bolnikom. Ko je Tom dokončno oblikoval govor pretipkal v treh izdihih, je dva šranili, tretje pa je pokazal Ogdenu. Sicer ni pričakoval, da ga bo objel od radosti, ko mu prebral govor, vendar pa je bil od razočaranja ves iz sebe, ko je Ogden prebral prvi dve strani in zagnal vse skupaj na mizo: »To je strašno! Tega sploh nismo pričakovali!«

Prvič po dolgih letih je Tom čutil, da ga obliava rdečica. »Mar res ne morete napisati bolje?« je izzivalno nadaljeval Ogden, še preden je Tom prišel do besede. »Vzemite ta rokopis in ga izpopolnite! Potrudite se do večera. Hopkins bi vas rad videl ob pol devetih v svojem stanovanju. Ne zamudite priložnosti!«

»Poskusil bom,« je nenaravno mirno odgovoril Tom. Iznenada je začutil nagonsko potrebo, da bi ubil Ogdena. Dobro je vedel, kako se to naredi. Prekrižal bi mu roke okoli vratu in pritisnil z vso silo na tiliak, da bi mu počila hrbenica. Ustrašil se je lastnih misli, brž vzel rokopis in se vrnil v svojo pisarno. Minuto je buljil v staro ročno uro in nazadnje spoznal, da ima še devet ur časa. V pisalni stroj je vložil nov list papirja: »V veliko zadovoljstvo mi je, da sem ta večer...« je začel tipkati, pa je takoj vse prečrta. »Zelo srečen sem, da imam nocoj priložnost govoriti...« Takole nekako je začel. Ne, k vragu! Spet je vse prečrta. »V veliko zadovoljstvo mi je, da...«

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA na bolnikovem domu od 20. do 27. t. m., nočna od 20. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan.

Zdravstveni dom Center: dr. Jože Podobnik, tel. 21-516, Gorupova 3-III.; dr. Milena Vrčica, tel. 31-361, Komenškova 32.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Peče Henrik, tel. 31-523, Milčinskega 69. Zdravstveni dom Šiška: dr. Marko Valgoni, tel. 21-131, Cernetova 31.

Zdravstveni dom Vič: dr. Stane Grapar, tel. 23-372, Kogeljeva 5, v odprtosti zdravnik klicati tel. 20-477, 21-494, dežurna nedeljska od 8-14 v ambulanti Mirje, tel. 21-790.

Mednarodni cirkus »Medrano« ostane v Ljubljani še nekaj dni

Na željo občinstva, predvsem šol in kolektivov izven Ljubljane je podaljšal cirkus »Medrano« svoje gostovanje v Ljubljani še za nekaj dni. ... Danes, v četrtek, predstavi ob 16 in 20. Izpopolnjen program. Napovedovalci je znani humorist Božo Podkrajšek.

OTROCI PADLIH BORCEV V CIRKUSU »MEDRANO«. Na povabilo direktorja »Ljubljanskega festivala« in cirkusa »Medrano« so si ogledali predstave ter zverifikirali imenovanega cirkusa otroci padlih borcev iz ljubljanskih zavodov ter z Brda in iz Kočevja. Otroci se zahvaljujejo za lepe ure razvedrila in brezplačen vstop k predstavam.

»ULTRAGIN« - šport krema je prvovrstna mastna krema. Tudi tvoja koža potrebuje hranitve snovi, ki jih vsebuje »ULTRAGIN« - šport krema.

Novosti »Fuder« krema - EVELINE - v treh niansah pokrrije vse pomanjkljivosti kože, daje privlačen in svež ten. Dobite jo v vseh drogerijah v Ljubljani, Mariboru in Kranju.

PREDAVANJA

Slovensko geološko društvo vabi na predavanje: Ljubljana, čudovita reka. Predaval bo prof. dr. V. Bohinec ob krasnih barvnih trolidracijskih diapozitivih F. Bata v četrtek, 25. aprila ob 19. uri (točno) v prirodoslovni predavalnici na univerzi.

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij LRS obvešča, da bo v četrtek, 25. aprila ob 11 v prostorih zavoda, Dimičeva ulica 12, Ljubljana, predavanje: »Točnost in umirjanje preizkuševalnih strojev«. Predaval bo ing. Elsing, strokovni sodelavec tvrdke Amster v Švic. Vabljeni!

V četrtek, dne 25. aprila ob 17 bo v vojašnici za Bežigradom prvo predavanje za rezervne oficirje protivzdušne artilerije. Rezervni oficirji te stroke naj se predavanja zanesljivo udeležijo.

V petek, dne 26. aprila, bo na Taboru v kabinetu centra za izvenarmadno vajo (bivša kavarna Tabor) predavanje za rezervne oficirje kopnene artilerije. Rezervni oficirji kopnene artilerije naj se predavanja zanesljivo udeležijo.

Seminar za romansko filologijo na univerzi v Ljubljani vabi na predavanje, ki ga bo imel g. Gaetan Picom, univ. profesor v Gandu (Belgija), v petek, 26. aprila ob 11 v zbornici dvo-rani univerze. Naslov predavanja: Roman français contemporain.

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov LRS priredi v četrtek, dne 25. aprila 1957 ob 20 v sindikalni dvorani Sekretariata Izvršnega sveta za splošne in gospodarske zadeve, Gregorčičeva ulica 25, predavanje predsednika društva tov. ing. Franca Bajžlja z naslovom: »Resitev novosadskega železniškega vozlišča«.

KONCERTI

Juri Bukov, bolgarski pianist iz Pariza, je eden najboljših koncertantov mlade evropske generacije. Koncertiral bo za beli abonma v petek, dne 26. aprila na zadnjem klavirskem večeru letošnje sezone. Abonenti ostalih abonmajev imajo znaten popust.

GLEDALISCA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA

Četrtek, 25. aprila ob 20: Studentski festival: Večer moderne ameriške drame. Predstava Stud. gledališča iz Zagreba.

Petek, 26. aprila ob 20: Matkovič: »Križantema«. »Konec poti«. Predstava Akademije za igralsko umetnost - Studentski festival.

Sobota, 27. aprila ob 20: I. Cankar: »Hlapci«. - Gostovanje ljubljanske Drame v Lodzu.

Nedelja, 28. aprila ob 15: Miller: »Sposmina na dva ponedeljka«. »Pogled z mostu«. Gostovanje ljubljanske Drame v Lodzu.

ob 20: Molière: »Sola za moža«. »Izsiljena ženitev«. Gostovanje ljubljanske Drame v Lodzu.

OPERA

Četrtek, 25. aprila ob 15: Smetana: »Prodana nevesta«. Zaključena dijaška predstava.

Petek, 26. aprila ob 19.30 Dvofak: »Rusalka«. Abonma G.

Sobota, 27. aprila ob 19.30. Donizetti: »Ljubezenski napoj«. Abonma A.

Nedelja, 28. aprila ob 19.30: Puccini: »Madame Butterfly«. - Gostovanje Ksenije Vidalijeve. Izven in za pojedelje.

Ponedeljek, 29. aprila ob 19.30: Donizetti: »Ljubezenski napoj«. Abonma C.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaja

Četrtek, 25. aprila ob 20.30: Anatole France: »Craquebille«. Abonma TSS II.

Petek, 26. aprila ob 20: Anny Tichy: »Vselej sta dve možnosti«. Abonma Petek. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sobota, 27. aprila ob 20: I. Cankar: »Pohujšanje v dolini šentforžanski«. Delno zaključena predstava. - (Jancina - Julija Staričeva.)

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Petek, 26. aprila ob 20: A. Marodič: »Operacija Altmark«. igr. Uprizoritev DPD »Svoboda« Podpeč.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 25. aprila ob 20: Prežihov Voranc: »Pernjakovi«. Premiera. - Premierski abonma in izven.

Petek, 26. aprila ob 16: Prežihov Voranc: »Pernjakovi«. - I. šolski abonma.

Sobota, 27. aprila ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. Gostovanje v Ljubnem.

Nedelja, 28. aprila ob 14: Stefan Zweig: »Volpone«. Gostovanje v Bočni.

ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. - Gostovanje v Mozirju.

KINO

»UNION«: zapeto zaradi preureditve!

»METROPOL«: ameriški film »Zamenjaj skrb z veseljem«.

POROČILO

o gibanju prebivalstva v Celju od 13. do 20. aprila 1957

Rojenih: 38 dečkov in 39 deklic.

Poročili so se: Jožef Jeseničnik, Zagar iz Zepine, in Stefanija Kresnik, delavka iz Bukovčice; Jožef Grum, električar, in Jožefa Flenik, tkalka, oboje iz Celja; Leopold Golaj, avtomobanik, in Ivana Arzenšek, trgovska pomočnica, oboje iz Celja; Stanislav Emerič, elektroinstalater, in Albina Taler, tkalka, oboje iz Celja; Alojz Lovrec, poljski delavec, in Marija Kranjc, polj. dijakva, oboje iz Celja; Aleksander Grum, pomoč. delavec, in Milena-Julijana Skamen, tkalka, oboje iz Celja; Ludvik Jazbec, delavec iz Bodrične vasi, in Avgustina Robnič, bolničarka iz Celja; Bruno Bužan, šofer iz Trnovel in Olga Hudčič, vrtnarica iz Celja; Pavel Plavtovič, upokojenec iz Zagreba, in Marija Žaler, zlatarka iz Celja; Janez Gregorc, električar iz Frankolovega, in Marija Ramiš, poljedelka iz Rožnega vrha.

Umrlj so: Ivan Leskovec, pomočni delavec iz Novega Velenja, star 62 let; Jolanda Špač, otrok iz Trnovel, star 8 dni; Romana Špač, otrok iz Trnovel, star 8 dni; Katarina Kregar, gospodinja iz Vel.

Sobota, 27. aprila ob 20: F. Žižek: »Jezični dohtar Petelin«, burka. Red A. Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov (Sentačkovski) trg 2

Sobota, 27. aprila ob 17: Tauber-Novy: »Moja in živali«.

ob 20.30: F. Milčinski: »Zvezdica Zaspanka«. Za odrasle.

Nedelja, 28. aprila ob 11: J. Malik: »Zogica Marogica«.

Prodaja vstopnic za vse predstave vsak dan (razen nedelje) od 10-12 v upravi, Resljeva cesta 36, telefon 32-020, in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

VESTI IZ KRANJA

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Sobota, 27. aprila 1957 ob 20: William Inge: »Avtobusna postaja« - Izven. Gostovanje na Visokem.

Nedelja, 28. aprila ob 16 in 20: William Inge: »Avtobusna postaja«. Izven. Gostovanje v Gorenji vasi.

KINO

»STORŽICA«: ameriški film »Tarzanova jeza«. Predstava ob 16, 18 in 20. Danes zadnjikrat!

2 BLEDA

KINO

Ameriški film »Dario« na vrhcu. Predstava ob 20. V glavni vlogi Farley Granger in Shelly Winters.

2 JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima na jesenicah dr. Mirko Višnar. Prešernova cesta.

KINO

»RADIO«: ameriški barvni film »Dolina maševanja«. Predstavi ob 18 in 20. V petek isti sponored zadnjikrat! V glavni vlogi Burt Lancaster.

»PLAVIČI«: ameriški barvni film »Bosonova grofica«. Predstavi ob 18 in 20. V glavni vlogi Humphrey Bogart, Ava Gardner, Edmond O'Brien in Rossano Brazzi. V petek isti sponored - zadnjikrat!

Ljudsko revijo Prešernove družbe

OBZORNIK

dobite v vseh knjigar-nah, kioskih, trafikah

Celiske vesti

Rođen, stara 50 let; Emilija Dešman, otrok iz Savine, stara 4 dni; Leopold Cilencik, otrok iz Kazaz, star 1 leto.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO

Zahodnonemški film »Močnejši od nočje«.

IZ PTUJA

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Četrtek, 25. aprila ob 16: Priestley: »Nevarni ovinek«. Red LMS II.

KINO

»MESTNI KINO«: italijanski film »Flumena Marturano«.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO

»PARK«: mehški film »Trije pustolovci«. Predstava ob 20.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»DELAVSKI DOM«: angleški film »Mali begunec«.

DROBNI OGLASI

SAMOSTOJNEGA KNJIGOVODJO all knjigovodkinjo išče dobro ideče in vpeljano obrtno podjetje v Ljubljani. Nastop službe 1. junija 1957. Plača po dogovoru. Ponudbe poslati v upravo LP pod »Obrtno izvozno podjetje«. 1348

PEKOVSKI STROJ za mešanje testa, rabljen, kupimo. Morebitna popravila izvršimo sami. Ponudbe poslati na podružnico Ljudske pravice Kranj. K 64

RADIO LJUBLJANA

Sponored za četrtek, 25. aprila 1957

Poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 22.55.

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob 80-letnici Lojza Kraigherja (lit. oddaja) - 21.15 Iz francoske klavirske literature II - 22.15 Po svetu jazz - 22.15 do 23.00 UKV program: Iz jugoslovanske simfonije glasbe - 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob 80-letnici Lojza Kraigherja (lit. oddaja) - 21.15 Iz francoske klavirske literature II - 22.15 Po svetu jazz - 22.15 do 23.00 UKV program: Iz jugoslovanske simfonije glasbe - 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob 80-letnici Lojza Kraigherja (lit. oddaja) - 21.15 Iz francoske klavirske literature II - 22.15 Po svetu jazz - 22.15 do 23.00 UKV program: Iz jugoslovanske simfonije glasbe - 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob 80-letnici Lojza Kraigherja (lit. oddaja) - 21.15 Iz francoske klavirske literature II - 22.15 Po svetu jazz - 22.15 do 23.00 UKV program: Iz jugoslovanske simfonije glasbe - 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob 80-letnici Lojza Kraigherja (lit. oddaja) - 21.15 Iz francoske klavirske literature II - 22.15 Po svetu jazz - 22.15 do 23.00 UKV program: Iz jugoslovanske simfonije glasbe - 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob 80-letnici Lojza Kraigherja (lit. oddaja) - 21.15 Iz francoske klavirske literature II - 22.15 Po svetu jazz - 22.15 do 23.00 UKV program: Iz jugoslovanske simfonije glasbe - 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (pester glasbeni sponored), vmes ob 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 7.10 Zabavni zvoki, vmes ob - 7.20 do 7.25 Naš jedilnik - 8.05 Dopoldanski zabavni koncert godbe na pihala LM - 8.30 Drobne orkestralne skladbe - 9.00 Radijski roman: Anatolij Vinogradov: Paganini-XXIII - 9.20 Glasbeni rendez-vous (nastopajo znani ansambli in solisti) - 10.10 Prijubljene melodije iz operne in solistične glasbe - 11.00 Pesmi za naše male - 11.15 Cicibanom, dober dan! (Dve zgodbi Gustava Striške) - 11.30 »Španski intermezzo«, Isaac Albeniz: Španski plesi - 12.00 Sopek zabavnih popevkov - 12.30 Kmetijski nasveti: Ing. Vlasta Stegar: Virusna obolenja rastlin - 12.40 Slovenske narodne poje Anton Prus, pri klavirju spremlja Marijan Vodopivec - 13.15 Note plešejo (zabavna glasba) - 13.30 Popularne melodije iz orkestralne glasbe - 14.20 Pionirski kotiček - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinski iz literature: Vlado Habijan: Vážno je, kako umreš-II - 16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji - 17.10 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku - 18.00 Družinski pogovori: Franc Pečiček: Kri ni voda, posebno še, če je mlada - 18.10 W. A. Mozart: Figarova svatba - 18.50 Tedenski zunanje-politični pregled - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 20.45 Ob

Delovni kolektiv trgovskega podjetja

**TOBAK
MARIBOR**

čestita vsem svojim odjemalcem
in vsemu del. ljudstvu za 1. maj

Prodaja na debelo in na drobno tobacne izdelke vseh vrst iz vseh
tovarn Jugoslavije ter poštne in taksne vrednotnice

Delovni kolektiv

**Agroservis
Maribor**

želi ob prazniku 1. maju obilo
uspeha pri izgradnji socializma
in boljšega življenja

TEKSTILNO BLAGO, PLETENINE,
PERILO, KONFEKCIJO, PREPROGE,
POSTELJNINO
in razne vrste galanterijskih predmetov
po konkurenčnih cenah vam nudimo v vseh
naših poslovalnicah

Trgovsko podjetje
**MODA
MARIBOR**

SVILA MARIBOR

čestita vsemu delovnemu ljudstvu naše domovine za 1. maj

Nudimo vam najrazličnejše svilene tkanine za ženske obleke,
brokate za odeje, podloge, steznike, rute itd. Vedno se trudimo,
da s kvalitetnimi izdelki zadovoljimo želje svojih odjemalcev,
zato zahtevajte povsod naše proizvode

Tovarna trakov in sukanca, Maribor

izdeluje lanene sukance, bombažne rib. sukance, bombažno
in svileno pozamentarijo

Čestitamo vsem delovnim ljudem za 1. maj

Kleparstvo, vodovodne instalacije, strelvodne naprave
izvršuje državni obrtni mojster

KLINAR STANKO

Maribor, Ulica talcev 20

Živel 1. maj!

Delovni kolektiv

TOVARNE

DUŠIKA RUŠE

čestita in pošilja borbene pozdrave za 1. maj 1987
ter želi mnogo uspehov pri graditvi socializma

Proizvajamo:

elektrometalurške proizvode:
ferokrom suraffine
ferokrom carbure
elektro-korund

elektrokemične proizvode:
kalcijev karbid
kalcijev cianamid
nitrofoskal Ruše

komprimirane pline:
kisik
acetilen-dissouplin
dušik
zrak

Delovni kolektiv trgovskega podjetja

**MESO
MARIBOR**

čestita vsem svojim cenjenim
odjemalcem za 1. maj

V naših poslovalnicah imamo vedno
na zalogi prvovrstne mesne izdelke
in dnevno sveže meso

Vsem delovnim ljudem naše domovine in cenjenim odjemalcem
čestita za 1. maj delovni kolektiv

trgovskega podjetja s živino in mesom

**ROG
MARIBOR**

V naših poslovalnicah nudimo cenjenim
odjemalcem prvovrstne mesne izdelke po zelo
smernih cenah in dnevno sveže meso

**Elektrarna
Mariborski otok**

Maribor

Delovni kolektiv želi ob delavskem prazniku, 1. maju, obilo uspeha
pri izgradnji socializma in boljšega življenja

Delovni kolektiv
TAPETNIŠTVO IN DEKORACIJE

Maribor, Jurčičeva ulica

čestita vsem svojim strankam in delovnim kolektivom za 1. maj

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR RAČE

čestita vsem prebivalcem občine za
največji praznik delovnega ljudstva,
1. maj, in želi v nadaljnji socialistični
graditvi obilo uspeha

**SLADKOGORSKA
TOVARNA
KARTONA
IN PAPIRJA
SLADKI VRH**

POŠTA ŠENTILJ V SLOV. GORICAH

proizvaja vse vrste
ovojnih papirjev in kartonov
za industrijo

Kolektiv tovarne čestita vsem
svojim odjemalcem
in vsemu delovnemu
ljudstvu za 1. maj

Delovni kolektiv

**TOVARNE
VOLNENIH
IN VIGOGNE
IZDELKOV
MARIBOR**

želi vsem delovnim ljudem
mного uspeha v izgradnji socializma
in jim čestita za 1. maj

Izdelujemo: volnene tkanine iz česane preje, bombažne tkanine, volnene tkanine
iz mikane preje, volneno mikano prejo, vigogne prejo, vatelin in vato

Živel 1. maj

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR MARIBOR-TABOR

čestita vsemu prebivalstvu občine in vsem delovnim ljudem za mednarodni praznik 1. maj!

Industrija lesnih proizvodov

OPREMA Maribor, Partizanska 15

Proizvaja serijsko: dnevne sobe, tapecirane spalnice, furnirane spalnice, pleskane v orehovi imitaciji, jedilnice modernih oblik, kombinirane omare, furnirane, raznih oblik, kauče, otomane, vzmetnice, žične vložke, prešte odeje in fotele. Lastni konstrukcijski biro. Detajlna trgovina. Velika izbira gotovega pohištva. Naj živi 1. maj — delavski praznik!

TOVARNA UMETNIH BRUSOV MARIBOR

proizvaja:
UMETNE BRUSE
z zaščitnim znakom

Umetni brusi so orodje, ki dobro služi le tedaj, če je izbrano in se uporablja v določen namen. Priporočljivo je, da se pred nabavo posvetujete z dobaviteljem.

Delovni kolektiv čestita vsem delovnim kolektivom za delavski praznik — 1. maj!

Zadružno trgovsko podjetje

SEMENA MARIBOR

nudi vsem državnim, združnim in zasebnim posevkom vse vrste semen, umetnih gnojil, zaščitnih sredstev, krmil, kemikalij ter raznih strojev

Živel 1. maj — praznik delovnih ljudi vsega sveta!

TOVARNA ČEVLJEV MARIBOR

vodi v modi in kvaliteti

Nudimo vam izbran sortiment vseh vrst moderne obutve po izredno nizkih cenah

Čestitamo za mednarodni praznik, 1. maj, vsem svojim odjemalcem in delovnim kolektivom

Delovni kolektiv

Predilnice in tkalnice Maribor

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem, dobaviteljem in odjemalcem za mednarodni praznik delavskega razreda vsega sveta — 1. maj!

Proizvajamo bombažno in stanično prejo ter bombažne in stanične modne tkanine za ženske obleke

Tkanine za perilo in plenice

Splošno gradbeno podjetje

STAVBAR MARIBOR

Prevzema in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela po ugodnih cenah in v najkrajšem času

Živel mednarodni praznik, 1. maj!

REMONT MARIBOR

Delovni kolektiv
tovarne strojev

čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela, 1. maj!

Izdelujemo razne vrste strojev po načrtih, stroje za pekarsko industrijo in vse vrste zobčnikov. Popravljamo razne stroje

MLINSKEGA PODJETJA IN TOVARNE TESTENIN MARIBOR

Delovni kolektiv

čestita za 1. maj vsem delovnim ljudem in svojim odjemalcem

Izdelujemo vse vrste moke in testenin. Naši izdelki slovijo po izredno dobri kvaliteti

Delovni kolektiv tovarne avtobusnih karoserij

AVTOKAROSERIJA MARIBOR

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem, dobaviteljem in odjemalcem za 1. maj

Izdelujemo: avtomobilske karoserije vseh vrst in oblik, serijsko in po naročilu, solidno, točno in po zmernih cenah

Delovni kolektiv trgovskega podjetja

ŽELEZNIČAR MARIBOR

čestita za 1. maj svojim odjemalcem, delovnim kolektivom in vsem delovnim ljudem naše domovine!

Gospodinjel!

Vse vrste prehrabnega in kolonialnega blaga ter alkoholnih in brezalkoholnih pijač vam nudimo v vseh naših prodajalnah v solidni postrežbi in konkurenčnih cenah

Delovni kolektiv

Mariborske livarne

Maribor

čestita vsem delovnim ljudem za praznik dela — 1. maj!

Naši proizvodi: vlečna medenina, odlični barvnih kovin, gradbeno okovje, vodovodna, parne, sanitarne in vinogradniške armature, kopalne peči, gibljive cevi, razni odpreski in kovanci

Živel 1. maj!

Delovnim kolektivom in vsem svojim članom, ki neumorno ustvarjajo srečnejšo socialistično bodočnost, čestitamo za praznik dela — 1. maj!

Okrajni komite ZKS
Okrajni odbor SZDL
Okrajni komite LMS
Okrajni sindikalni svet
PTUJ

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR PTUJ

Čestita za največji praznik delovnega ljudstva — 1. maj — in želi v nadaljnji socialistični graditvi obilo uspeha vsem delovnim kolektivom

Čestitamo vsem delovnim ljudem za največji praznik delavcev vsega sveta — 1. maj

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
PTUJ

Občinski ljudski odbor Ljutomer

čestita vsemu prebivalstvu občine in vsem delovnim ljudem naše socialistične domovine za delavski praznik — 1. maj

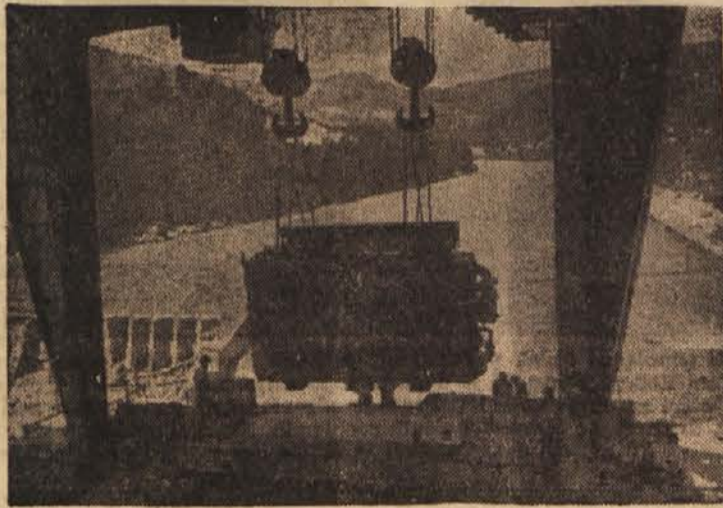

Delovni kolektiv podjetja za inženirsko-tehnične gradnje

Tehnogradnje

Vuzenica — Vuhred

čestita vsem delovnim prijateljem in vsem delovnim kolektivom za mednarodni praznik 1. maj z željo, da bi ta praznik kar najlepše praznovali in izkoristili v lepi pomladanski naravi ter si nabrali novih sil za ustvarjanje nalog, ki jih postavlja pred nas naša socialistična skupnost

Delovni kolektiv
»Agrotehnika servis«
Ljutomer

čestita vsemu delovnemu ljudstvu za 1. maj ter želi mnogo uspehov v bodočem delu za blaginjo naše domovine

Vršimo servisno službo hitro in poceni

Delovni kolektiv
Križevske
apekarne

Križevci pri Ljutomeru

čestita vsemu delovnemu ljudstvu za 1. maj

Vedno in povsod zahtevajte naše priznane izdelke

Okrajna združna zveza Murska Sobota

čestita vsem kolektivom združnih podjetij in vsemu delovnemu ljudstvu za 1. maj in jim želi pri nadaljnji socialistični graditvi obilo uspehov

Čestitamo vsem delovnim kolektivom za 1. maj

Strojne delavnice

Okrajne združne zveze Ptuj

Občinski ljudski odbor Radlje ob Dravi

čestita vsemu prebivalstvu kraja in vsem delovnim ljudem za 1. maj

Čestitamo vsem svojim cenjenim strankam in vsemu delovnemu ljudstvu za 1. maj

Mesnina, Ptuj

Čestitamo vsem kino obiskovalcem in vsemu delovnemu ljudstvu za 1. maj

Kino-Mežica

Živel

Panonija

industrija kovinske galanterije Murska Sobota

izdeluje in nudi:
za kmetijstvo: spiralne orjere, vinogradeške škroplilnice, nahrbine in ročne žvepalnike, aila - brcoparilnike
za gospodinjstvo: stiskalnice za soljivo, aparate za pasiranje aparatov za sneg, raznovrstna oedila, ližake, posoda za odpačke itd.
za turiste: aluminijaste doze za hrano, sijočljive aluminijaste kozarce nadalje dekorirane otroške igračke, banjice, smetišnice, raznovrstne peči ter mnogo drugih pločevinastih izdelkov
Živel 1. maj — praznik delavcev vsega sveta

Tovarna bombonov in pecilnih praškov

SANA

HOČE PRI MARIBORU

vam nudi po najnižjih konkurenčnih cenah sledeče artiklo:
bombone vseh vrst, napolitanke, nougat kocke, kekse, pudinge različnih okusov, pecilni prašek, vaniljin sladkor izdelano vse po receptih bivše svetovno znane tovarne dr. Oetker

Živel 1. maj

Nekaj besed O BRITANSKEM PRAVOSODJU

OB PRIMERU DR. ADAMSA SO BRITANCI NAČELI RA Z P R A V O O IZPOLNITVI SVOJEGA SODSTVA

- »Uboj? Ali lahko dokažete, da gre za uboj?« Tako je reagiral dr. Adams, ko so mu sporočili, da bo izročeni kriminalnemu sodišču, kjer bo sojen pod obtožbo, da je zastrupil neko bogato pacientko, da bi prišel do njenega denarja.

Eno izmed osnovnih načel britanskega pravosodja je namreč, da obtoženega smatrajo za nedolžnega vse dotlej, dokler ni dokazano, da je kriv. Obtoženemu ni mogoče soditi zato, ker je izvršil kaznivo dejanje, pač pa le pod obtožbo, da ga je izvršil. Vse dokler krivda ni dokazana, obstoji le obtožba, in sicer tudi v primeru, če je obtoženi dejanje priznal.

V Adamsovem primeru ni prišlo do te skrajne komplikacije, ker obtoženi, kakor kaže, ni imel kaj priznati. Po večmesečnem zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom na magistratu v podešelskem mestecu Eastbournu in nato v centralnem kriminalnem sodišču v Londonu je porota prišla do zaključka, da je dr. Adams nedolžen. Človeka, ki je obtožen najbolj zamotanega umora tega stoletja, so izpustili.

KAJ SME TISK PISATI?

Zasliševanje pred sodiščem na magistratu v Eastbournu je bilo javno in je tisk dnevno prinašal izobna poročila z vsemi podrobnostmi izjav številnih prič, policijskih izsledkov, praznih steklenic za zdravila, receptov, dnevnika in malomeščanskega obreko-

Pet otrok zgorelo

V nekem avstralskem mestu je našlo smrt peto otrok v plamenih lesene hiše. Najstarejši otrok je imel tri leta. Mati dveh otrok, ki sta prav tako zgorela, je bila takrat v porodnišnici, kjer jo je prav v času požara obiskal mož. Starši drugih treh otrok pa so odšli na obisk k znanecem. Tri negovalke, ki so ostale v hiši, da bi pazile na otroke, so se same komaj rešile iz goreče hiše, saj jih je požar presenetil med spanjem.

Na mednarodni razstavi rodovniških psov v Hamburgu je zmagal gornji »dobermann«, ki ga kaže posnetek zraven lastnice Gisele Griffeld

ATOMSKA LETALÁ devet mesecev v zraku

Britanski atomski znanstvenik Claude Gibb je v nekem intervjuju v kanadskem mestu Winnipegu napovedal, da bodo atomska letala v dogledni bodočnosti vzletela s pomočjo raket, zatem pa se bodo preusmerila na atomski pogon in lahko ostala v zraku nepretrgano devet mesecev.

Potniška letala bodo sicer še tudi za naprej vzletavala s lastno močjo, vendar se bodo v zraku navezala na letalo z atomskim pogonom in ustavila motorje. Na letalski progri London—New York bi mogla na primer atomska letala vleči potniška čez Atlantski ocean in jih nato nad New Yorkom odvezati, kjer bi potniško letalo z lastno močjo pristalo, le-

talo na atomski pogon pa bi za tem tako dolgo krožilo nad New Yorkom, da bi odviklo naslednje potniško letalo nazaj proti Londonu.

Televizija izpodriva radio

Uprava angleške državne radijske družbe BBC je sporočila, da bo svoj znani »tretji program«, ki je namenjen izobraževanju, skrajšala od petih na tri ure dnevno, hkrati pa bo del drugega, tako imenovanega »lahkega« sporeda vključila v prvi splošni program. Za takšno krajšanje resnih radijskih oddaj so odločili za to, ker v več kakor polovici angleških družin gledajo in poslušajo le televizijske oddaje.

vanja. Ko je preiskovalno sodišče na magistratu sklenilo izročiti dr. Adamsa sodnikom v nadaljnji postopek, so bili vsi prepričani, da nesrečniku vrv ne uide. Vendar si nihče ni drznil jasno in glasno povedati tistega, kar je pri sebi mislil, kaj sele, da bi Adamsa imenoval ubijalca ali zločinca... To bi bil najhujši kazenski prestopke, zaradi katerega zakon o kleveti predpisuje drakonske kazni.

V tujem tisku so ta primer komentirali mnogo svobodneje in so nekateri listi spredli zgodbo o arzeniku, morfiju, strihinu in bajni zapuščini pokojne Adamsove pacientke. Eden izmed tujih listov je šel tako daleč, da je Adamsa imenoval »brezsrčnega zločinca«, »grabežljivca ubijalca«, »okrutnega trgovca« in podobno. Če bi to objavil katerikoli tujakšnji list, bi šel odgovorni urednik v ječo, lastnik pa bi bil obsojen na plačilo tako visoke globe, da bi mirno lahko objavil stečaj in skočil v Temzo.

Potrebna je bila izredna sposobnost odvetnika branilca in hvalevredna vestnost predsedujočega sodnika, da so bili interesi obtoženega zaščiteni in da je bil proces usmerjen na pot pravice. Casnikom ni moč očitati, da so storili kaj nedovoljenega, vendar bi mogli s svojimi poročili privedi obtoženega na vesala.

Zdaj, ko je proces končan in dr. Adams na svobodi, se je začela resna razprava o tem, ali so sedanji predpisi zadostni, da zaščiti obtoženega pred pristranostjo in krivico. Celo v parlamentu so načeli ta problem. Zahtevali so, naj bi bila v bodoče zasedanja preiskovalnih sodišč na magistratu »in camera« ali

da bi vsaj tisku prepovedali objavljati preiskovalnega postopka in s tem preprečili, da si nasprotniki ne bi ustvarili sodbe o krivdi obtoženega že prej, kot so zasedli svoja mesta na sodišču.

Ne gre za iskanje dlake v jajcu. Britansko pravosodje je tako rekoč popolno. Gre le za podrobnost, ki ga bo še izpopolnila. Kosta Timotijević

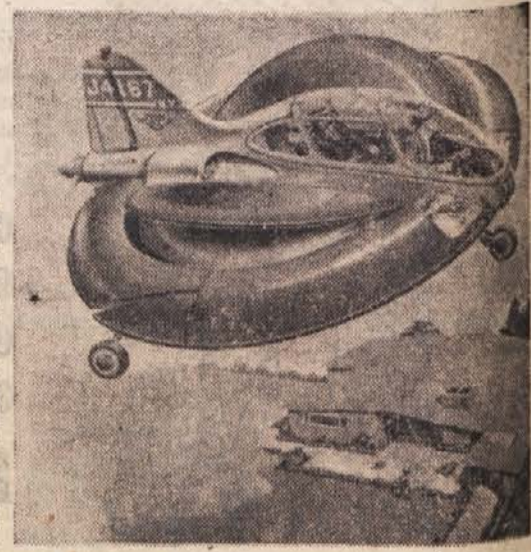
Umetni dež naj bi zbrisal puščave sredi celine

- Skupina desetih avstralskih znanstvenikov, ki jo vodi dr. Edward George Bowen, je prepričana, da ji bo že v kratkem uspelo napraviti dež povsod tam, kjer so ga zelo potrebni. S tem so se ukvarjali že nešteti čarovniki in podobni sumljivi učenjaki, vendar so ostala vsa njihova prizadevanja zaman. Avstralski pa so zdaj prepričani, da bodo potrebovali le še eno sezono za proučevanje svojih nove metode, dotlej pa ne marajo objaviti nikakršnih podrobnosti o že doseženih uspehih.

Namen teh znanstvenikov — tovarnarjev dežja — ni le v tem, da bi obvarovali avstralsko rastlinstvo pred požari in sušo, marveč bodo skušali spremeniti z umetnim dežjem obsežne puščavske predele sredi celine v rodovitno zemljo. Poskuse delajo že deset let. Pred nekaj meseci so že bili prepričani, da bodo lahko seznanili javnost s svojimi prvimi uspehi.

Ceprav so s poskusi v resnici dokazali, da lahko delajo dež, šte-

Neki ameriški inženir zatrjuje, da bodo ljudje že v bližnji bodočnosti lahko izdelovali s sodobnimi tehničnimi sredstvi nenavadno letalo, zasnovano na načelu helikopterja. Novo letalo bo namenjeno predvsem tistim, ki delajo v mestu, stanujejo pa na deželi. Vljak bo pod kolobarjem, ki ga kaže gornja risba, helikopter pa bo lahko pristal na večji terasi ali na vrhu za hišo. Inženir, ki je izdelal risbo in po njej pripravil menda tudi že model, zatrjuje, da novo letalo ne bo stalo mnogo več kot moderni avto.

Avstralske tovarne dežja

vilke v statističnih podatkih niso bile dovolj prepričljive. Predvsem gre pri tem za dovolj obsežne pokrajine z enakomerno razdeljenimi padavinami vse leto, saj bi šele v takšni pokrajini mogli prepričljivo dokazati uspehe svojih prizadevanj.

Dr. Bowen, eden najbolj znanih radarskih strokovnjakov, je v sodelovanju s kolegi proučeval predvsem nastajanje deževnih kapljic v oblakih. Ko so ugotovili vrsto oblakov, pri katerih je najlaže povzročiti dež, kar baje ni posebno težava zadeva, so začeli iskati snov, ki bi najučinkoviteje sprožila deževni proces v oblaku.

Po dolgi vrsti poskusov z najrazličnejšimi snovmi in kemičnimi spojinami je skupina znanstvenikov ugotovila, da daje najboljše uspehe srebrni jodid, tega pa je mogoče najbolje raztrositi po oblaku iz letala. Najboljše uspehe so dosegli na vročem in suhem področju Avstralije. Pred dvema letoma je samo eno letalo opravilo v 14 dneh 20 poletov in trosilo srebrov jodid po vlažni zračni fronti, ki je prodirala na področje Queenslanda. Naliv, ki so ga povzročili na ta način, je dal 8 cm vode.

Pilot med poletom natančno ve, kdaj mora izpustiti dim srebrnega jodida. Smer letala določa temperatura zraka in ne višina, ker pilot vzdržuje letalo kolikor mogoče bliže tisti višini, kjer znaša temperatura minus 6 stopinj. V trenutku, ko dim jodida pride v gmoto oblaka, se začnejo drobne vodne kapljice združevati in se spreminjati v ledene kristale. Ti kristali se po-

večujejo in padajo, ko pa pridejo v toplejše zračne plasti, se spremenijo v dež.

Kakor je skromno izjavil dr. Bowen, »ni niti najmanjšega dvoma o tem, da bomo lahko povzročili velike količine padavin iz določenih vrst oblakov«. Prepričan je, da je njegova skupina na pragu skrivnosti, ki bodo z njeno pomočjo spremenili puščave v pašnike. Poskuse delajo seveda v tajnosti, vendar so jih napravili nekaj tudi že pred javnostjo. Tako so pred kratkim z umetnim dežjem pogasili velik gozdni požar na vzhodni obali pokrajine Victoria. Ugotovili so, da lahko na ta način pogasijo tudi najhujši gozdni požar v nekaj minutah, kar pomeni, da bo umetni dež tudi na tem področju precejšnje-ga pomena v gospodarstvu posameznih dežel.

Drobne ZANIMIVOSTI

CIKLON JE HUJŠI OD BOMB

Pred kratkim je ciklon, ki je divjal v Francoski ekvatorialni Africi s hitrostjo 250 km na uro, strahovito opustošil mesto Brazzaville. V dobre pol ure je razdeljal na tisoče hiš, najbolj pa je bilo prizadeto vojaško letalsko oporišče: ko se je vihar unesel, je bilo takšno, kot da bi nase padlo na desetine bomb. Hangerji so bili brez streh, več letal pa je vihar dvignil in jih spet tresel ob tla, da so se razbila.

ZA POMIRJENJE ŽIVCEV

Svojevrsno novost so uvedli v neki pariški porodnišnici. Bodoči očetje, ki v neposredni bližini bolnišnice čakajo na srečni dogodek in kar naprej nadlegujejo zdravnike z vprašanji, lahko zdaj v posebni dvorani in na dvorišču za glavnim poslopijem igrajo namizni tenis ali pa dvigajo uteži, telovadijo itd. Šel porodnišnice, ki je dal pobudo za to reč, pravi, da bodoči očetje zdaj niso več tako živčni in nestrpni.

TUDI NJEGA SO NAŠLI

Znani ameriški morilec Chesman, ki je za devet let v celici smrti, ker je zagrešil grob seksualni umor, je dobil pred kratkim od davčnega urada poziv, naj plača zaslužke davke za leto 1934. Gre za dohodnino, ki bi jo moral plačati od dobička za svojo knjigo »Celica smrti 2450«.

»HIBRIČEK IDIOTOV«

Pri zahodnonemškem Wuppertalu so izročili namenu »hibriček idiotov«, posebej urejen teren, na katerem se »čebotniki« vadijo in upravljajo motornih vozil, ne da bi se jim bilo treba zaradi napak bati globe. Za sedaj plačujejo »čebotniki« po štiri marke na uro, napovedujejo pa, da se bo tarifa zaradi velikega prometa že v kratkem znižala.

V NEW YORKU NI VEČ TRAMVAJEV

Prve dni aprila so v New Yorku odpejali v staro šaro še zadnji tramvajski voz, ki je povezoval manhattansko Drugo svenilo s predmestjem in je vožnja s njimi trajala deset minut. Tramvaj je dokončno izpodrinil avtobus. Prvi tramvaj je začel obratovati v New Yorku 1. januarja 1868.

Rečem vam, da v športu ne smete nikoli pozabiti na psihološki moment. To vam pravim jaz, Gusta Parolek, ki so ga nekoč vsi poznali kot »českega Herkulesa«. To drži kot beton, vam rečem! Da, trening je življenjsko vprašanje, taktična priprava, tehnika. Vse lepo in prav, toda če pri nasprotniku nastopi psihološki moment, je konec z nami. Drži kot beton. Ne vejamete Pa naj vam povem, kaj se mi je zgodilo pred kakimi petindvajsetimi leti v Lucerni.

Kadar je kdo izgovoril ime Parolek, je vsakdo vedel, koga misli, zakaj Parolek je bil samo eden, in sicer tisti, ki je v štirih minutah premagal maroškega prvaka El Sufo, spravil na tla madagaskarsko »puščico« Esawa in presenetil ves športni svet v boju s svetovnim prvakom Anderssonom. Tisti Gusta Parolek sem bil jaz, kakor zdaj stojim pred vami, samo nekaj kilogramov lažji.

Pred petindvajsetimi leti so povabili v Prago Anderssona, da bi se spoprijel s Hopličkom, ki je tisto leto postal prvak republike. Andersson je bil takrat na vrhuncu slave. Potovjal je po Evropi in premagoval vse po vrsti, listi so pisali, da je to najboljši borec, kar se jih je kdaj spoprijelo v grško-rimskem slogu. Nihče sicer ni računl, da bo Hopliček premagal Anderssona, dvoboj so organizirali zato, da bi se na tribune nagneto ljudi, to je bilo

najvažnejše. Vsa Praga je hotela vstopnice za Lucerno, vsi so hoteli videti »molččega severnjaka«, kako valja svoje nasprotnike po areni. Jaz sem šel tja strokovno, ker sem menil, da bom nemara odkril kaj posebej zanimivega pri njegovem sprejemu in pri njegovem postopku.

»Vidite z menoj! Borili se boste z Anderssonom.« Verjemite, da tega nisem pričakoval, to drži kot beton. »Počakajte, Tylner! Imam popoldansko vstopnico za Lucerno. Tam piše, da se bo molččči severnjak spoprijel z našo gospo Parolekovi, da me danes ne bo, ker se bom v Lucerni spoprijel z Anderssonom.« Uro kasneje sva si z molččim severnjakom podala roke. Takih mišic še nisem videl svoj življenjski dan, to drži kot beton. Mišice kot Kilimandjaro!

Tisto nedeljo sem po kosilu malo legel. Moja žena, je bila takrat v zanimivem stanju, kot pravimo, in sem jo v soboto pospremil v porodnišnico, zato sem bil sam. Svojih osemindvetdeset kilogramov žive teže sem vrzel z divana in skočil k vratom. »Kaj je? Kdo pa je?« V življenju se primeri narisakaj. Ležiš na divanu in čakaš na novice iz porodnišnice, pa zazvoni in pred vrati stoji čistostranski menažer. »Kaj pa je, Tylner? Saj ste bleedi, kakor da vas je kdo namazal z belim lakom!« »Parolek, vi ste edino bitje, ki mi lahko prepreči, da bi se končal. Z menoj je konec, strašno smolo sem imel. Parolek, vzemite koveček in majico, pa

Najbolj popularen deček v Združenih državah Amerike je komaj desetletni Robert Storm, ki je dvakrat zapovrstjo zmagal v televizijski tekmi za 64.000 dolarjev. Prvič je odgovarjal na vprašanje o borzah, drugič pa o elektrotehničnih problemih. Nagradi znašata v našem denarju okoli 80 milijonov

PSIHOLOŠKI MOMENT

VITESZLAV KOČOUREK

šim prvakom Hopličkom. Tam piše, da bo to senzacija za vse Pražane. »Jaz sem poklicni menažer, Parolek,« mi je rekel. »Organiziram dvoboje. Toda če si rokoborec na popoldanskem treningu zlomi ključnico, kaj se zgodi potem?« »In kaj naj jaz?« sem ga vprašal. Ta Tylner ni bil slab človek, vsaj skušal je razumeti nas amaterje. Vedno je držal besedo in pošteno plačal obljubljeni nagrado. Zavezal sem si kravato in sva šla. V pritišču sem pozvonil pri Sretovih in rekel štiri-najstletnemu fantu: »Jardo, tu imaš vstopnico za popoldne. Dam ti jo, če boš skočil poprej v porodnišnico in boš povedal

»Kar odnehajva,« sem rekel menažerju. »Tale bo pometal z menoj vse koticke arene.« »Kaj hočemo,« mi je odgovoril. »To je Andersson. Ime povere vse. Bodite previdni, ne dajte mu blizu...« Torej ta tekma! Lahko mi verjamete, da sem pokazal od prvega zvižga nepristranskega dunajskega sodnika Brauna pravega športnega duha in sem tehnične pomanjkljivosti nadomeščal z agilnostjo, ki so jo gledalci bogato nagrajevali s ploskanjem. Dvakrat sem dal severnjaku vrat v klešče svojih nog, pa se je izvilo. Po sedmih minutah je sodnik za nekaj trenutkov prekinil boj, ker je opazil, da se na eni strani maje steber z vrvjo. Po-

»Dobra kvaliteta! Ali lahko dobim tri vatle?«